

DOMINE

ORGANIZACIJA ZA PROMICANJE
ŽENSKIH PRAVA

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ ZA
2022. GODINU

Urednica:
Mirjana Kučer

Grafička obrada i dizajn naslovnice:
Petra Sinovčić

Fotografija naslovnice:
Tina Šuto - Photoshooto

Izdavač:
Domine - organizacija za
promicanje ženskih prava

Split, travanj 2023.

**Izvještaj o radu udruge Domine
za 2022. godinu**

Sadržaj

Uvod o Dominama

- I. Domine u 2022.
  1. Projekti udruge u 2022. godini
- II. Ženski društveni centar „Aida Koludrović“
  1. Edukacijsko – istraživački program
    - 1.1. Istraživački projekti Domina
    - 1.2. Edukacije - program cjeloživotnog obrazovanja
  2. Program za mlade
    - 2.1. Volonterstvo
    - 2.2. Aktivizam mladih
  3. Program osnaživanja žena
- III. Centar za žensku podršku „Maja Čulić“
  1. Savjetovaništa za pomoć i podršku ženama preživjelim nasilje i žrtvama nasilja u obitelji
  2. Krizni centar za preživjele seksualno i druge oblike nasilja
- IV. Centar za ženska prava „Vinka Bulić“
  1. Zagovaranje
  2. Partnerstva i mreže
  3. Suradnja
- V. Organizacijski razvoj
  1. Organizacijska struktura
  2. Edukacije

KO VIDI ŽENE!?!

Kontra buri, kontra patrijarhatu, mi smo tu...i spremne smo stajati dok god se naš glas ne čuje dok god nas se ne vidi jednako u javnom kao i u privatnom prostoru! Kada gledamo u Sabor vidimo li žene, Kada gledamo političke odluke, vidimo li žene? Kada razmišljamo o ekonomiji i radu od kuće ili profesijama kao što su njegovateljice, dadilje, medicinske sestre, učiteljice, trgovkinje, vidimo li žene? Kada određujemo visine mirovina i podjelu bračne imovine, vidimo li doista žene, njihov doprinos, njihove potrebe i njihovo mjesto i ravnopravnu ulogu u društvu? U radu u kući, u visinama plaća, u brizi za starije, osamljene i nemoćne, u čuvanju djece i određivanju cijena i poreza na higijenske potrebe žena i ulaganju u zdravlje, vidimo li žene? U ovom Gradu, vidimo li ženu u izvršnoj vlasti? Kad šetamo ulicama grada vidimo li imena ženskih ulica, trgova, perivoja, Gdje su naše Vinka Bulić, Palmira Piplović, Marija Monterisi, Tina Morpurgo, Jelka Perić, Zdravka Krstulović, Nevenka Bezić Božanić, Marija Salebam de Cattani, Anka Berus, Sonja Bućan, Aida Koludrović, Vera Bekavac Škarica, Romilda Račić, ... U povijesnim udžbenicima, vidimo li žene, u dječjim igrama, vidimo li žene, buduće ravnopravne članice partnerskih odnosa, zajednica, društva?

U neosvijetljenim ulicama, u policijskim postajama, sudovima, u sukobima i nasilju, u broju ubijenih žena, vidimo li žene?

Da se poigramo riječima i rodovima, rat je muškog roda. I mir je muškog roda, ali sloboda, sreća i zemlja su ženskog roda!

Ne trebaju nam statistike da bismo znale da nešto nije u redu sa sustavom u kojem vidiš, osjećaš, znaš da si druga. Danas smo tu jer takav sustav želimo mijenjati i mijenjamo! Svaki dan. Žene hvala vam! I Sretan nam današnji dan! Živio 8. mart

#ŽeneSplitZaSveŽeneSvita

Split, 8.3.2022. godine.

Uvod o Dominama

Domine - feministička organizacija za promicanje ženskih prava ili skraćeno Domine osnovana je s ciljem promicanja i zaštite ženskih ljudskih prava i osnaživanja žena za preuzimanje aktivne uloge u svim segmentima privatnog i javnog života. Njegujući feminističku viziju Domine se zalažu za rodnu ravnopravnost i svijet bez patrijarhata s ciljem stvaranja pravednijeg društva. U promicanju ženskih ljudskih prava udruga Domine rukovodi se vrijednostima utemeljenim Općom deklaracijom o ljudskim pravima, UN Konvencijom o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), Pekinškom platformom, Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o ravnopravnosti spolova te vrijednostima feminističkog pokreta: ženske solidarnosti i zalaganja za društvene promjene, ostvarenja ljudskih prava, etike odgovornosti te transparentnog djelovanja.

Udruga je osnovana 2002. godine te registrirana 21. srpnja 2003. godine, a u svoj „prvi“ ured uselila je na Međunarodni dan žena, 8. ožujka 2004. godine. Udrugu je osnovalo 7 žena, tada aktivnih u civilnom društvu na promicanju ideje poštivanja ženskih prava i ravnopravnosti spolova te razvoja civilnog društva: Željana Buntić Pejaković, Esmeralda Sunko, Vesna Matijaš Rakonjac, Maja Dvornik, Suzana Grašo, Goranka Škoprc i Afrodita Sunko.

Sukladno definiranoj misiji udruga odgovara na društveni problem ne prepoznavanja i ne poštivanja ženskih prava te stvaranje uvjeta za ravnopravnije društvo i to promicanjem rodne ravnopravnosti i to na području direktne podrške ženama preživjelim sve oblike nasilja i diskriminacije kao i žrtvama obiteljskog nasilja, ekonomskog i političkog osnaživanja žena i zagovaranja veće vidljivosti žena u javnom prostoru. Glavne ciljane skupine su žene i mladi te relevantni dionici, primarno tijela i institucije koje donose i provode političke odluke i javne politike (tijela političke vlasti, državna tijela, tijela gradske/područne uprave, pravosudna tijela te socijalne, obrazovne i druge relevantne institucije). Udruga Domine radi na području grada Splita i Županije te Republike Hrvatske od 2002. godine.

Kroz gotovo 20 godina rada udruge je razvila 3 centra kroz koja djeluje na 5 programskih područja. To su Ženski društveni centar „Aida Koludrović“. Centar za žensku podršku „Maja Čulić“, te Centar za ženska prava „Vinka Bulić“. Centri su nazvani po znamenitim Splićankama koje su obilježile prošlost Splita i Dalmacije i svojim djelovanjem doprinijele osnaživanju žena i ženskog pokreta. Njihov rad proučava se kroz istraživački projekt domina, a odabirom njihovih imena Domine su željele naglasiti važnost kontinuiteta feminističke borbe

kojoj su u središtu zaštita prava žena te ravnopravnije i pravednije društvo. Razvijanje ova tri centra ujedno je prepoznato kao razvijanje 3 prioriteta strateških cilja udruge kroz Strateški plan 2020. -2025. Kroz društveni centar za žene razvija se edukacijsko-istraživački program (1) u kojem se provode aktivnosti poput istraživanja ženske prošlosti, ženskog rada, nasilja nad ženama, integracije rodne ravnopravnosti. Kroz cjeloživotno obrazovanje provodi se programi edukacije vanjskih korisnika i dionika (tečajevi jezika, šivanja, UPC-a, EU fondova i sl.). Isti strateški ciljevi se ostvaruju kroz program osnaživanja žena (2) za preuzimanje aktivnije uloge u društvu, na tržištu rada te u politici. Program za mlade (3) usmjeren je na jačanje volonterstva i poticanje mladih da preuzmu aktivniju ulogu u zajednici i javnom životu, što je u skladu sa strateškim ciljem razvijanja društvenog centra. Program direktne podrške ženama (4) se ostvaruje kroz savjetovalište i krizni centar. Povezan je s ostvarivanjem strateškog cilja razvijanja centra ženske podrške. Aktivnosti programa su pravna, psihološka, materijalna i financijska podrška, privremeni smještaj u kriznim situacijama, podrška žrtvama i svjedocima i terenske posjete mobilnih timova. Program zagovaranja uravnoteženog položaja žena u društvu i partnerstva i mreže (5) usmjeren je na ostvarivanje strateškog cilja razvijanja centra za ženska prava. Kao dio nacionalnih, regionalnih i međunarodnih mreža Domine zagovaraju ženska prava i integraciju rodne ravnopravnosti u javne politike na svim razinama. Domine su jedina organizacija na širem području Splita i Dalmacije koja aktivno zagovara za ženska prava. Ključne ciljne skupine su žene, posebno preživjele nasilje, žene u riziku od siromaštva, žene u politici i tijelima odlučivanja te mladi.

Najveći uspjesi Domina kroz 20 godina postojanja su najprije prepoznatost u zajednici kao referentna točka za zagovaranje ženskih prava, i to kako od strane zajednice tako i od korisnica. To ostvarujemo kroz program direktne podrške budući su Domine razvile autonomno savjetovalište i razvijaju krizni centar i od žena su prepoznate kao sigurno mjesto. Veliki uspjeh tu je organizirana podrška ženama kroz krizni smještaj u vrijeme pandemije nasilja tijekom COVID-19 pandemije. (Centar „Maja Čulić“) Drugo je program zagovaranja, od ko-organizatorica I. i II. Split Pride-a koji je bez sumnje doprinio osnaživanju LGBTIQ+ zajednice, preko Marša za prava žena, povodom Dana žena i brojnih javnih akcija i izlazaka na ulicu. Udruga uspješno zagovara koncept vidljivosti žena u javnom prostoru pri čemu koristi aktivističko-umjetnički pristup, prvi put primijenjen u akciji „Mjesečnica“ 2017. s ciljem promoviranja zaštite reproduktivnog zdravlja. Tu su i akcije „Crvene cipele“, „Sluškinjina priča“, „Sto lampiona za sto ubijenih žena“, „Neću“, „Dajmo ulicama Splita žensko lice“... (Centar „Vinka Bulić“, te konačno 2019. dovelo do prvog aktivističko-umjetničkog

Mediteranskog ženskog festivala, koji se ove godine održava po 4. put. Treći veliki uspjeh je istraživački program HerStory of Split/Dalmatia čije je potencijal prepoznao i AirBnb i sada je dio AiRBnB experience ponude. Rezultat programa je i dokumentarni film o radnicama nekadašnjeg splitskog radnog kolektiva „Jugoplastika“ (2021.). Program uključuje mlade i razvijanje volonterstva što je dovelo do prvog Mediteranskog ženskog festivala (2019.) koji u sebi spaja aktivističko-umjetnički pristup s ciljem veće vidljivosti žena u javnom prostoru (Centar „Aida Koludrović“).

Udruga je članica europske mreže za borbu protiv nasilja nad ženama WAVE (Women Against Violence Europe) te nacionalne mreže za prevenciju i eliminaciju trgovanja ženama u svrhu seksualnog iskorištavanja, PETRA, kao i Ženske mreže Hrvatske. Pored toga udruga je članice LPZ SDŽ, klastera CEDRA. Članice Domina angažirane su u koordinaciji Ženske mreže Hrvatske, Platformi za međunarodnu razvojnu suradnju CROSOL. Udruga je također članica Nacionalne koordinacije Anna Lind Fondacije, Europskog ženskog lobija (EWL) te Euro-mediteranske feminističke inicijative, IFE-EFI i Međunarodne mreže ženskih muzeja (IAWM).

I. Domine u 2022.

U 2022. godini Udruga Domine nastavila je provedbu svojih definiranih programa kroz tri razvijena centra: Ženski društveni centar „Aida Koludrović“, Centar za žensku podršku „Maja Čulić“ te Centar za ženska prava „Vinka Bulić“, uz daljnje jačanje istraživačkih, edukativnih, savjetovališnih i zagovaračkih aktivnosti.

Kroz istraživačko-edukativni program posebna pažnja bila je usmjerena na rodnu analizu proračuna na lokalnoj razini u pet gradova i općina u četiri dalmatinske županije, kao i na istraživanja kvalitete i dostupnosti usluga ženama preživjelima nasilje, položaja žena u ruralnim područjima, života žena prije, tijekom i nakon rata te posljedica pandemije COVID-19 na učenike, nastavnike i roditelje. Edukativne aktivnosti obuhvaćale su jačanje znanja i vještina korisnica za uključivanje na tržište rada, edukacije stručnjaka o sustavu zaštite i primjeni Istanbulske konvencije, kao i programe za mlade kroz projekt „Misli zdravo“. Nastavljene su i edukativne šetnje „Ženskom prošlošću Splita“, a izrađeni su i priručnici za primjenu rodno osjetljivog proračuna te edukativni materijali i film „Miris kruva“.

Programi za mlade i volonterstvo dodatno su razvijani kroz projekte Europskih snaga solidarnosti, usmjerene na podršku ženama koje su preživjele nasilje i drugim društveno marginaliziranim skupinama. Tijekom godine u radu udruge sudjelovalo je 67 volonterki i volontera koji su ostvarili ukupno 1.327 sati volontiranja, čime je dodatno ojačana povezanost organizacije sa zajednicom.

Središnji programski razvoj u 2022. godini odvijao se kroz rad Centra za žensku podršku „Maja Čulić“. Savjetovalištu su se obratile 193 osobe, od čega 151 po prvi put, a pruženo je ukupno 552 sata pravne, psihološke i psihosocijalne podrške. Podaci iz rada savjetovališta ukazuju na rastuću složenost slučajeva, osobito u području seksualnog nasilja. Udio žena koje su preživjele neki oblik seksualnog nasilja porastao je na 19 %, u odnosu na 12 % u prethodnoj godini, što ukazuje na povećanu vidljivost i prijavljivanje ovog oblika nasilja, ali i na nedostatak adekvatnih institucionalnih mehanizama odgovora. Sve veći broj slučajeva zahtijevao je dugotrajan i specijaliziran pristup, dodatno potvrđujući potrebu za razvojem specijaliziranih usluga podrške. Smještaj u kriznim situacijama zatražile su tri osobe, od kojih dvije majke s djecom.

U tom kontekstu nastavljen je razvoj projekta kriznog centra kao privremenog prihvatilišta za žene koje su preživjele sve oblike nasilja, s posebnim naglaskom na seksualno i obiteljsko nasilje. Kao dio tog procesa, u 2022. godini nastavljen je sustavan razvoj stručnih kapaciteta za rad s traumom. Udruga je organizirala dodatnu specijaliziranu edukaciju za rad s preživjelima

seksualnog nasilja, provedenu za članice Domina i SOS Rijeke. Edukaciju su vodile Lepa Mladenović, psihologinja i neovisna stručnjakinja s dugogodišnjim iskustvom rada u Autonomnom ženskom centru u Beogradu, te Marijana Senjak, psihologinja iz Ženske sobe. Kontinuitet edukacije omogućio je produbljivanje traumi-informiranog pristupa i razvoj specijaliziranih kompetencija nužnih za uspostavu kriznog centra.

Razvoj kriznog centra dodatno je ojačan kroz zagovaračke aktivnosti prema Gradu Splitu i Splitsko-dalmatinskoj županiji. U 2022. godini osigurana su prva proračunska sredstva za njegov rad, čime je koncept kriznog centra po prvi put institucionalno prepoznat. Iako centar još nije uspostavljen, ovaj iskorak predstavlja važan pomak prema razvoju specijaliziranih usluga koje na području grada i županije do tada nisu postojale, čime je jasno identificiran strukturni nedostatak sustava zaštite žena.

Kroz djelovanje Centra za ženska prava „Vinka Bulić“ Udruga je dodatno ojačala svoju zagovaračku i istraživačku ulogu. U fokusu su bile teme rodno osjetljivog proračuna, uspostave kriznog centra i prepoznavanja femicida kao specifičnog oblika nasilja nad ženama. U rujnu 2022. godine Mirjana Kučer imenovana je članicom Radne skupine za unaprjeđenje zakonodavnog okvira zaštite od nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te izradu analize i prijedloga izmjena relevantnih zakona i podzakonskih akata, čime je dodatno potvrđena stručnost i zagovarački kapacitet Udruge.

Udruga je tijekom godine provela ukupno 18 projekata i programa, uz stabilno, iako nešto smanjeno financiranje u odnosu na prethodnu godinu. Organizacijski kapaciteti uključivali su pet zaposlenih osoba, uz podršku stalnih i povremenih stručnih suradnica i suradnika. Krajem godine održana je izborna skupština na kojoj su izabrana nova upravljačka tijela, čime je osigurana kontinuitet i stabilnost rada organizacije.

U cjelini, 2022. godina obilježena je daljnjom profesionalizacijom rada s preživjelima seksualnog nasilja, kontinuitetom specijaliziranih edukacija, rastom potrebe za uslugama te konkretnim zagovaračkim pomacima prema uspostavi kriznog centra. Time su Domine dodatno učvrstile svoju poziciju ključnog aktera u razvoju sustavnog, specijaliziranog i traumi-informiranog odgovora na seksualno i rodno utemeljeno nasilje.

U 2022. godini, 21.listopada pridružila nam se najmlađa članica udruge. Naša kolegica Tea Bošnjak rodila je malu Emu!

1. Projekti udruge u 2022. godini

- 1) Projekt „**Priča ženske solidarnosti**“ su osmislile i provode mlade volonterke udruge Domine te ima za cilj osvještavanje problema rodno uvjetovanog nasilja i podršku ženama žrtvama nasilja i nasilja u obitelji koje koriste usluge savjetovališta udruge Domine. Mentorica na projektu bila je Tea Bošnjak. Projekt je sufinanciran iz sredstava Europskih snaga solidarnosti Europske unije s iznosom od 6.888,00 eura.
- 2) Projekt „**Misli zdravo**“ financijski je podržalo Ministarstvo znanosti i obrazovanja s iznosom 86.666,67 kuna / 11.502,64 eura. Projekt je udruga Domine provodila je u partnerstvu s Prvom gimnazijom u Splitu u školskoj godini 2021./2022. Cilj je projekta bio kroz provedbu osmišljenih aktivnosti unaprijediti životne vještine djece i mladih te poticati kreativnost, stvaralaštvo i poduzetničke vještine i zdrave stilove života mladih. Poseban naglasak u projektu bio je na mentalnom zdravlju i jačanju samopouzdanja i optimizma kod mladih, osobito u kontekstu promjena koje je sa sobom donijela pandemija COVID-19. Kroz 4 modula radionica mladi srednjoškolci su imali priliku razvijati osobine pozitivnosti, kreativnosti, praktičnosti i otvorenosti a kako bi se potaknuli na aktivnije sudjelovanje u životu zajednice. Provedeno je i uspješno istraživanje o učincima krize izazvane COVID-om na srednjoškolsku populaciju, roditelje, nastavnike i stručne djelatnike.
- 3) Program „**Mreža ženske podrške – širenje mreže socijalne usluge podrške ženama žrtvama nasilja i žrtvama obiteljskog nasilja na području Dalmacije**“ financira MRMSOSP, a provodi se za razdoblje 2021. - 2023. Ukupna vrijednost programa je 480 000, 00 kn /63.706,95 eura. Projekt se provodi u partnerstvu s Centrom za socijalnu skrb Makarska, Vrgorac, Zadar, Obrovac, te s udrugama Žene Kosovske doline i Centar za društvena i humanitarna istraživanja iz Zadra. Cilj je programa reintegracija žena žrtava nasilja i obiteljskog nasilja nakon izlaska iz nasilne veze, odnosno proživljenog nasilja.
- 4) Projekt „**Savjetovalište kao sigurno mjesto za žene preživjele nasilje i obiteljsko nasilje**“ provodio se od 1.1. 2022. do 31.12. 2023. godine, a financijski, s 150.000,00 kn / 19.908,42 eura podržalo ga je Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Partneri na provedbi projekta su udruga Žene Kosovske doline iz

Uzdolja, te Centar za socijalnu skrb Makarska, podružnica Vrgorac. Cilj je projekta bila bolja dostupnost pomoći i podrške preživjelima nasilje i žrtvama obiteljskog nasilja na području Splitsko-dalmatinske i Šibensko-kninske županije gdje je ta pomoć teže dostupna. Istovremeno cilj je senzibilizirati javnost, posebno o specifičnim vrstama nasilja, te razvijati međusektorsku suradnju u sprječavanju i zaštiti žena i drugih žrtava od nasilja.

- 5) Udruga Domine potpisala je s Fondacijom Fond za humanitarno pravo (FHP), iz Beograda, Srbija, koji zastupa Nataša Kandić, koordinatorica projekta REKOM mreža pomirenja ugovor o financiranju projekta „**Miris kruva**“. Projekt se financirao u iznosu od 7.000 Eura u okviru sub-granting programa “Podrška malim inicijativama koje doprinose regionalnom pomirenju”, a trajao je od 15. ožujka do 31. srpnja 2022. godine. U okviru projekta snimljen je istoimeni dokumentarni film. Tema filma su priče žena povratnica u Kosovsku dolinu, općina Biskupija nakon rata. Pored toga provedeno je i publicirano sociološkog istraživanja. Film i rezultati istraživanja prikazani su i distribuirani u regiji na području Hrvatske, Bosne i Hercegovine te Crne Gore.
- 6) „**Rodni proračun kao put k održivoj politici sprječavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i u obitelji u lokalnoj zajednici**“ - Pet članica stručnog tima uz podršku izradilo je rodnu analizu proračuna gradova Splita, Supetra, Obrovca i Korčule, te općine Biskupija. Očekivano, istraživanje je pokazalo da nema rodno osjetljive politike. Ovaj projekt s 14.981,00 eura financirao je Fond za aktivno građanstvo (Active Citizens Fond), ACF Hrvatska.
- 7) Projekta „**Žena ženi – mreža podrške u vrijeme krize**“ (*Woman to Woman - Support Network in the Time of Crisis*) kojeg je financirao Balkan Trust for Democracy s 24.420 \$. Projekt je trajao 12 mjeseci i to od 1.5. 2021. do 30.4.2022. godine. Cilj projekta bio je zagovaranje kriznog centra za rad sa preživjelima seksualno i druge oblike nasilja, a pored zagovaračkih aktivnosti uključivao je dva modula edukacija za rad s traumom preživjelog seksualnog nasilja te studijsku posjetu kriznom centru u Ljubljani, koja je realizirana u travnju 2022. godine.
- 8) Nacionalna agencija, Agencija za mobilnost i programe Europske unije i udruga Domine potpisale su 14. travnja Ugovor o financiranju novog jednogodišnjeg projekta

iz programa Europskih snaga solidarnosti. Projekt nosi Naziv „**KuhaONA solidarnoSTi**“. Projekt traje 12 mjeseci, od 1. travnja 2022. do 31. ožujka 2023. godine. Ovaj projekt nastavak je prijašnjih projekata mladih volonterki udruge Domine realiziranih kroz Europske snage solidarnosti (ESC), “RadiONA solidarnoSTi” i “PričaONA solidarnoSTi”. Kroz projekt se promovira ženska prošlost Splita i Dalmacije, vidljivost žena u javnom prostoru te se razvija aktivizam kroz aktivističko-umjetničke intervencije u javnom prostoru te iskazivanje solidarnosti s najranjivijim društvenim skupinama uključivanjem istih u zajednicu kao zajednički prostor življenja i stvaranja. Projekt iz programa Europske snage solidarnosti (ESC) financira AMPEU u maksimalnom iznosu od 6.888,00 eura.

- 9) Projekt „**Savjetovalište Maja Čulić: pružanje primarne pravne pomoći**“ koji Udruga kontinuirano provodi četvrtu godinu za redom a koje financijski podržava Ministarstvo pravosuđa i uprave. U 2022. godini projekt je podržan u maksimalnom iznosu od 95.000, 00 kn / 12.608,66 eura. Projekt se provodi u partnerstvu s SOS Rijeka - Centrom za mir i nenasilje, CESI- Centar za istraživanje, edukaciju i savjetovanje iz Zagreba te s Pravnom klinikom Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Na provedbi programa primarne besplatne pravne pomoći, namijenjenog prije svega žrtvama obiteljskog nasilja udruga ima potpisan ugovor o suradnji s Odvjetničkim uredom Vera Vučković.
- 10) Projekt „**Savjetovalište kao sigurno mjesto za žene preživjele nasilje i obiteljsko nasilje**“ iz područja 3. Prevencija i suzbijanje nasilja u obitelji i zaštita žrtava obiteljskog nasilja kroz direktnu pravnu, psihološku i opću pomoć preživjelima nasilje i nasilje u obitelji ima za cilj uslugu učiniti kvalitetnijom i dostupnijom u Županiji te tako doprinijeti sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i u obitelji. Projekt koji se provodio u prvih 6 mjeseci u 2022. godini je podržala Županija splitsko - dalmatinska s iznosom od 7.000,00 kn / 929,06 eura.
- 11) Projekt „**Mobilni timovi za podršku pojedincima i obitelji u ruralnim područjima Splitsko-dalmatinske županije**“ iz područja 2. Socijalna i zdravstvena zaštita osoba starije životne dobi, pojedinaca i obitelji provodio je u prvoj polovici 2022. godine. Projekt je imao za cilj uslugu savjetovališta učiniti dostupnijom na ruralnim područjima Županije. Većina korisnika usluge pomoći i podrške mobilnog tima savjetovališta u

ruralnim područjima Županije su starije životne dobi, manje pokretljivi i socijalno ugroženi. Terenski posjeti mobilnog tima podržani su od strane Splitsko - dalmatinske županije s 10.000,00 kn / 1.327,23 eura.

- 12) Udruga Domine i Split Parking d.o.o. potpisali su 23. lipnja Ugovor o financiranju još jednog projekta Domina. Riječ je o projektu „**Mediterranski ženski festival Split – Pričamo o ženskom zdravlju**“. Split Parking d.o.o. tako je simboličnim iznosom od 2.000, 00 kn / 265, 46 eura podržao realizaciju četvrtog po redu Mediteranskog ženskog festivala.
- 13) Projekt „**Pričamo o zdravlju mladih**“ financijski je, s iznosom od 31.500,00 kn / 4.180,77 eura podržao Grad Split. Cilj je projekta bio kroz različite module progovoriti o zdravlju mladih s naglaskom na seksualno, reproduktivno i mentalno zdravlje mladih. Većina predviđenih aktivnosti realizirana je tijekom provedbe četvrtog po redu Mediteranskog ženskog festivala održanog tijekom studenog. Projekt je trajao od 1. rujna do 31. prosinca 2022. godine.
- 14) Projekt „**Savjetovalište kao sigurno mjesto za žene preživjele nasilje i obiteljsko nasilje**“ podržao je Grad Split s iznosom od 35.000,00 kn / 4.645, 30 eura. Projekt ima za cilj podizanje kvalitete usluge savjetovališta za žene preživjele nasilje i žrtve nasilja u obitelji s naglaskom na seksualno nasilje i to na području Grada Splita u 2022. godini. Projekt se provodio od 1.1. 2022. do 31.12. 2022. godine.
- 15) Udruga Domine potpisala je 15. rujna s Britanskim veleposlanstvom u Zagrebu, Ugovor o financiranju projekta koji se bavi metodologijom i alatom čija je primjena učinkovita u sustavu sprječavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i u obitelji. „**Cijena nasilja protiv žena – metodologija i alati za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i u obitelji**“ (*The cost of violence against women – methodology and tools for prevention and combating*) naziv je projekta udruge Domine čiju provedbu s iznosom od 100.000, 00 kn / 13.272,28 eura podržava Britansko veleposlanstvo u Zagrebu. Projekt se provodio u razdoblju od 15. rujna 2022. do 28. veljače 2023. godine. Cilj je projekta prije svega bio povećanje zagovaračkih kapaciteta udruge Domine vezano za primjenu rodno osjetljivog proračuna na lokalnoj razini. Cilj je također bio unaprijediti metodologiju i alate u praćenju rodno osjetljivog proračuna, unaprijediti suradnju

hrvatskih i britanskih organizacija civilnog društva te prenijeti iskustva dobre prakse primjene rodno osjetljivog proračuna na lokalnoj razini. U provedbu projekta uključene su bile i kolegice iz CESI Zagreb te SOS Rijeka, koje će zajedno s Dominama nastaviti zagovarati primjenu rodno osjetljivog proračuna na lokalnoj razini te unaprjeđenje sustava sprječavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i u obitelji kroz standardizaciju prikupljanja podataka i općenito sustava podrške i zaštite.

Projekti na kojima su Domine partner

- 16) „**Utjecaj javnih politika na kvalitetu obiteljskog i radnog života te na demografsku sliku Hrvatske - prostori promjene**“ - koordinatorica projekta Petra Sinovčić. Nositelj projekta su B.a.B.e. iz Zagreba. Partneri na projektu su: Sveučilište u Zadru, Grad Novska, Vukovarsko - srijemska županija, Udruga za ljudska prava i građansku participaciju PaRIter, Udruga 'HERA' Križevci - Za zaštitu i promicanje ljudskih prava, Centar za građanske inicijative Poreč, Ženska udruga "IZVOR", Hrvatska udruga poslovnih žena Krug, Domine - organizacija za promicanje ženskih prava, Prostor rodne i medijske kulture K-Zona te Mreža mladih Hrvatske. Vrijednost projekta je 3.599.941,69 HRK, od čega se iz državnog proračuna RH financira 15%, a iz Europskog socijalnog fonda 85%. Posrednička tijela su Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike i Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva u sklopu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali (Europski strukturni i investicijski fondovi u Republici Hrvatskoj u financijskom razdoblju 2014.-2020.)
- 17) Projekt „**Podrška osobama koje su preživjele seksualno nasilje - jačanje novih centara za podršku**“ - Nositelj projekta SOS Rijeka - Centar za nenasilje i ljudska prava. Vrijednost projekta je 150.000,00 kn a financijsku podršku dalo je Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Cilj je projekta razvijanje centara za podršku žrtvama seksualno nasilja na području Rijeke i Splita. Partnerstvo je rezultat višegodišnje suradnje savjetovišta dviju udruga, pa tako i kroz podršku preživjelima traumu seksualnog nasilja. Udruga Domine u 2022. godine pružila je pravnu i psihološku podršku u slučajevima preživjelog seksualnog nasilja i seksualnog uznemiravanja kod 10 žena i djevojaka.

18) Udruga Domine u partnerstvu s udrugama HERA Križevci, Centar Idem I ja iz Malog Lošinja, Delfin iz Pakraca, Pokretač iz Korenice i Udrugom žena Romkinja Bolja budućnost iz Zagreba provodi projekt „**Zagovaranjem do ravnopravnosti spolova na lokalnoj razini**“. U okviru istog održana je edukacija o pozitivnim primjerima integracije načela ravnopravnosti spolova u lokalne javne politike. Nositelj projekta koji je započeo s 1.8. 2022. i traje 15 mjeseci je Ženska mreža Hrvatske. Kroz projekt će članice udruge proći čitav niz edukacija koje imaju za cilj povećati znanje i vještine o praćenju javnih politika na lokalnoj razini te iste analizirati s obzirom na posebne društvene skupine žena i njihovu (ne)zastupljenost ili vidljivost kroz lokalne proračune. Analiza se provodi u suradnji s prof. dr. sc. Valerijom Barada sa zadarske Sociologije. Projekt financira Active Citizens Fund Hrvatska okviru Poziva za srednje projekte Fonda za aktivno građanstvo u Hrvatskoj.

19) Projekt „**Za ljepšu starost**“ udruge je provodila u partnerstvu sa udrugom „Žene Kosovske doline“, koje su ujedno i nositeljice projekta. U okviru projekta Domine su provodile aktivnosti savjetovanja i predavanja s ciljem osvještavanja problema nasilja i siromaštva te socijalne isključenosti kojoj su izloženi stariji stanovnici, a posebno žene na slabije razvijenim područjima.

II. Ženski društveni centar „Aida Koludrović“

Aida Koludrović, (Samara, Rusija, 11. IV. 1886 - Split, 12. IX. 1976. bila je znanstvenica, etnologinja i prevoditeljica. U Splitu završila građansku školu 1899. i radila kao službenica. 1935. zaposlila se u Etnografskom muzeju, kojega je od 1946. do umirovljenja 1959. bila ravnateljica. Formirala se uz njegova utemeljitelja i prvoga upravitelja K. Tončića. Osnovnom zadaćom držala je istraživanje i prezentaciju svih aspekata narodnoga života i kulture, čime se vodila i u popunjavanju zbirka te obradbi građe. Godinama je precrtavala uzorke veza s dalmatinskih ženskih marama po kojima su se radili ukrasi na košuljama i haljinama modernog kroja, čitala je stručnu literaturu, stare tekstove, a od 1936. godine piše stručno-popularne radove o etnografskoj građi. Ustrojila je mrežu muzejskih povjerenika, nastojala oko pokretanja istraživačkoga rada i zapošljavanja stručnoga osoblja. Od druge pol. 1930-ih objavljivala kraće stručno-popularne članke u dnevnom tisku i prigodnim izdanjima, posebno o ženskim nošnjama, narodnim igrama te radu Muzeja. Zbornik. Zagreb 1964) te, u izdanju Muzeja, knjižice Ženske varoške nošnje u sjevernoj i srednjoj Dalmaciji (1954) i Vrlika (1956). Aida Koludrović je bila samouka znanstvenica. Usvajala je etnografska i etnološka znanja i vještine iz entuzijazma i ljubavi. Tečno je govorila pet svjetskih jezika - ruski, francuski, engleski, njemački i talijanski, a s francuskog jezika je i prevodila. Bila je vrlo sistematična i pedantna, do u detalje je istraživala i proučavala. Nakon II. svjetskoga rata tiskani su joj prilozima o mirazu u Kaštel-Gomilici, o Etnografskom muzeju i nošnjama iz zadarske okolice (Anali Historijskog instituta JAZU u Dubrovniku, 1953; Muzeji, Beograd 1953; Zadar. Obnovila je nakon sedamnaest godina predratnu izdavačku djelatnost muzeja te je izdala dvije knjige: „Ženske varoške nošnje u sjevernoj i srednjoj Dalmaciji“, 1954-te i „Vrlika“, 1956-te. Bila je prava etnologinja sa znanstvenim interesom. Ostavština joj se – među ostalim opsežan rječnik nazivlja nošnja, korespondencija i etnografska građa – čuva u Muzeju. Tekst o njoj objavila je udruga Domine u svojoj publikaciji Povijest žena Splita i Dalmacije.

1. Edukacijsko – istraživački program

1.1. Istraživački projekti u 2022. godini

Ruralne žene Hrvatske - Istraživački tim Domina kojeg čine sociologinje Petra Sinovčić, Katarina Križan i Tea Bošnjak. Provele su ovo istraživanje u suradnji s prof.dr.sc. Valerijom Barada sa studija sociologije u Zadru, te Blankom Čop, sociologinjom s Pravnog fakulteta u Splitu. Analizu je izradila Udruga Domine, a intervjuje su provele članice udruga Delfin Pakrac, HERA Križevci, Udruga žena Vukovar, OAZA Beli Manastir, Centar za građanske inicijative Poreč, Udruga žena NIT Korenica i Ženska grupa Split. Analiza je provedena unutar projekta Zagovaranjem do boljih politika za zaštitu prava žena u Hrvatskoj, Ženske mreže Hrvatske koji financira Fond za aktivno građanstvo, ACF u Hrvatskoj.

Provedeno istraživanje pokazalo je zabrinjavajući položaj žena u ruralnim područjima. Žene nisu ekonomski samostalne, rade neplaćeni rad, okrenute su isključivo obiteljima i nevidljive su u javnom prostoru. Kako je istraživanje nadalje pokazalo, evidentne su promjene položaja žena, ali unutar tradicionalnih patrijarhalnih okvira. Žene su još uvijek primarno vezane uz rodnu ulogu skrbnice; opterećene privatnim i javnim patrijarhatom, odnosno nedovoljno uključene u javni i društveni život zajednice.

Analiza rodno proračuna - Tijekom 6 mjeseci, od listopada 2021. do svibnja 2022. godine stručni tim Domina analizirao je proračune gradova Splita, Supetra, Obrovca i Korčule te

općine Biskupija, a s obzirom na stupanj primjene načela ravnopravnosti spolova kroz javne politike i proračun za provedbu istih. Iako neki od analiziranih proračuna imaju elemente rodne osjetljivosti, ne može se reći da se rodno osjetljivo budžetiranje primjenjuje niti da se vode sustavne analize koje imaju za cilj osigurati ravnomjerno raspoređivanje sredstava. Analizu su provele Tea Bošnjak, Petra Sinovčić te Katarina Križan i Nikolina Kozlica. Rodna analiza lokalnih proračuna provedena je u sklopu projekta Rodni proračun kao put k održivoj politici sprječavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i u obitelji u lokalnoj zajednici. Analizirali

su se javno dostupni podaci kako bi se utvrdilo na koji način ciljane JLS integriraju načelo ravnopravnosti spolova te posebno na koji način pristupaju problemu nasilja nad ženama kroz proračun. Analiza je pokazala da se u proračunu ne koriste rodni pojmovi, a generalno se ne pridaje pažnja tome koji termini se koriste niti u politikama niti u proračunima. U većini slučajeva je riječ o tome da se piše u muškom rodu, uz naputak da se termini jednako koriste za oba spola. Međutim to ne doprinosi vidljivosti žena u javnim politikama, niti tome da žene sebe vide kao one za koje se politike rade i na koje se politike odnose. Nadalje, zbog netransparentnosti i nedostatka podatka, izrazito je teško bilo izraditi rodnu analizu proračuna prema sada dostupnima alatima za analizu proračuna.

Sociološko istraživanje iskustava žena tijekom i nakon rata - Članice Domina Tea Bubić, Katrina Križan, Petra Sinovčić i Mirjana Kučer provele su sociološko istraživanje prikupljanja životnih priča žena koje žive na području Uzdolja, općina Biskupija te imaju iskustvo života prije, tijekom i nakon rata devedesetih. Iz životnih priča sugovornica je vidljivo da je osjećaj drugosti za njih prevladavao u izbjeglištvu, gdje su od strane sredine u kojoj su tada živjele bile percipirane kao izbjeglice. Ni jedna od sugovornica se u svom životu u Biskupiji ne osjeća kao druga te od strane svoje lokalne zajednice osjeća pripadnost, što govori u prilog tome da je moguće obnoviti multietničke zajednice koje su jednom postojale na ratom pogođenim područjima. Upravo je pripadnost ono što je vidljivo kao osjećaj koji povezuju s Biskupijom i svojim domom i što je često bio glavni motiv za povratak. Iako se sve odabiru sjećati pozitivnih strana i događaja u svom životu dok su živjele van Biskupije, činjenica je da se odlučuju vratiti i to često u potpuno porušene kuće, bez točnog plana na koji način pokrenuti život. To dovoljno govori o tome da je mjesto koje smatraju i osjećaju domom mjesto koje prelazi sve nacionalne religijske i etničke granice. Uz to, vidljivo je da su žene pokretačice ove lokalne zajednice i one koje su vlastitim radom podigle zajednicu te sebi i ženama oko sebe osigurale sredstva za nastavak života u mjestu koje vide kao svoj dom.

Upitnik za nastavnike i roditelje o učincima COVID-19 pandemije - Tijekom lipnja i srpnja druga Domine provela je online anketu s ciljem prikupljanja iskustava roditelja i nastavnika

Misli pozitivno. Misli kreativno.
Misli održivo. Misli otvoreno.

MISLI ZDRAVO

o iskustvima tijekom trajanja pandemije izazvane COVIDom -19 te utjecaju pandemije na mentalno zdravlje mladih, roditelja i zaposlenih u sustavu obrazovanja. Anketa je naišla na neočekivano veliki interes te je u vremenu od 30 dana koliko je online istraživanje trajalo anketni upitnih umjesto očekivanih 100 roditelja i 50 nastavnika, anketu ispunilo 111 nastavnika i više od 421 roditelj te planiranih 200 učenika. Istraživanje je provela te izvještaj pripremila sociologinja Petra Sinovčić.

Dostupnost i kvaliteta usluga pomoći podrške ženama žrtvama nasilja i žrtvama obiteljskog nasilja - Kroz prethodne dvije godine, 2020. i 2021. provedeno je istraživanje na kojem su radile Petra Sinovčić i Tea Bošnjak a koje je imalo za cilj ispitati dostupnost i stupanj zadovoljstva kvalitetom usluge pomoći podrške ženama žrtvama nasilja i žrtvama nasilja u obitelji. U studenom je objavljena publikacija kojom su obuhvaćena provedena istraživanja, te je ista dostupna na mrežnoj stranici udruge Domine od 15. studenog.

Istraživanje o dostupnosti usluge napravljeno je tijekom 2020. godine s ciljem prikupljanja sveobuhvatnih podataka o postojećim specijaliziranim servisima za pomoć i podršku ženama žrtvama nasilja i žrtvama obiteljskog nasilja. Istraživanje je rezultat uočenog nedostatka dostupnih informacija o postojećim specijaliziranim servisima kao i iskustva druga i organizacija civilnog društva koje sustavno rade sa preživjelima nasilje. Ciljevi istraživanja su bili analiza regionalne rasprostranjenosti broja dostupnih servisa, pružanje uvida u razinu dostupnosti usluga, sukladno preporukama i obvezujućim standardima Vijeća Europe, prepoznavanje mogućnosti za poboljšanje suradnje organizacija u borbi protiv nasilja nad ženama, te definiranje preporuka za poboljšanje kvalitete dostupnosti usluga. Analiza stupnja zadovoljstva dostupnošću kvalitete usluga provedena je tijekom 21. godine. Cilj je bio analizirati koliko su žene preživjele nasilje zadovoljne uslugama i kvalitetom usluge pomoći i podrške bilo kod institucionalnih ili izvaninstitucionalnih pružatelja usluga te saznati razinu

zadovoljstva odgovorom sustava na njihove prepoznate potrebe. Posebni ciljevi bile su ispitati zadovoljstvo pruženim uslugama od strane centara za socijalnu skrb, nevladinih i vjerskih organizacija te sigurnih kuća, ispitati dostupnost potrebnih usluga na područjima na kojima korisnice žive te ispitati razloge nezadovoljstva dostupnim uslugama i istražiti koje su dodatne usluge potrebne. Publikacija „Dostupnost i kvaliteta usluga pomoći podrške ženama žrtvama nasilja i žrtvama obiteljskog nasilja“ je objavljena u sklopu projekta „Savjetovalište kao sigurno mjesto za žene preživjele nasilje i obiteljsko nasilje“ koje je financijski podržalo Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

1.2. Edukacije - program cjeloživotnog obrazovanja

Ekonomsko osnaživanje žena za preuzimanje aktivnije uloge u svijetu rada - ciklus edukacija provodio se kao dio programa podrške integraciji žena s iskustvom traume nasilja za aktivnije uključivanje na tržište rada i lakšeg uključivanja u život zajednice nakon napuštanja nasilne veze. U okviru programa obrađivane su teme internetskog poslovanja, digitalne i financijske pismenosti, lakšeg uključivanja u svijet rada razvijanjem vještina potrebnih za aktivno traženje posla, vještine neverbalne komunikacije, upravljanje projektnim ciklusom i pisanje EU projekata. Program edukacija se organizirao za žene korisnice savjetovališta u Splitu te u partnerskoj organizaciji Žene Kosovske doline u Biskupije. Neki oblik edukacije prošlo je više od 80 korisnica i korisnika. Edukacije su provodile članice Domina Mirjana Kučer, Petra Sinovčić, Tea Bošnjak te vanjske suradnice Doris Veronika, Nikolina Kozlica i Biljana Knežević.

Edukacija za lokalne dionike u Solinu - Mirjana Kučer i Petra Sinovčić sudjelovale su kao trenerice na cjelodnevnoj radionici organiziranoj u suradnji s udrugom Duga iz Solina u svibnju. Cilj radionice bio je razmjena iskustava i razvoj međusektorske suradnje, a kroz dodatnu edukaciju o radu sa žrtvama obiteljskog nasilja. Edukacija je organizirana za lokalne dionike, predstavnice udruga, stručnjakinje iz lokalnih osnovnih škola i Centra za socijalnu skrb Split, odnosno Solin. Edukacija je provedena u prostorijama udruge Duga u Solinu. Prvi dio edukacije vodile su Petra Sinovčić i Mirjana Kučere iz udruge Domine, a drugi Tamara Čatlak Cindro s Odjela za podršku žrtvama i svjedocima Županijskog suda u Splitu, ujedno i predsjednica Županijskog tima za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

Radionica: Nediskriminacija i rodna ravnopravnost - Predstavnice udruge Domine Petra Sinovčić i Mirjana Kučer održale su u listopadu na poziv udruge CEDRA Split poludnevnu radionicu na temu antidiskriminacije i rodne ravnopravnosti. Radionica je održana za predstavnice i predstavnike organizacija civilnog društva. Dio je to šireg programa suradnje sa splitskom CEDROM i dio edukacijskog programa Domina s ciljem promoviranja i integracije rodne ravnopravnosti.

Rodno osjetljivi proračun - Edukacija za predstavnike lokalne vlasti i udruga održana je u studenom u Zadru. Radionica je provedena u suradnji s Povjerenstvom za ravnopravnost

spolova Zadarske županije. Tijekom jeseni, a do kraja godine slične radionice održane su u Splitu te u Dubrovniku, u suradnji s udrugom Deša. Dio radionica održan je online putem Zoom platforme udruge Domine. Edukacije su provodile Petra Sinovčić i Katarina Križan. Edukacije su se provodile kroz projekt „Rodni proračun kao put k održivoj politici sprječavanja i borbe

protiv nasilja nad ženama i u obitelji u lokalnoj zajednici“ financiranog od strane Fonda za aktivno građanstvo / *Active Citizens Fund* Hrvatska, ACF.

Edukacija srednjoškolaca i mladih - Tea Bošnjak i Petra Sinovčić pripremile su i provele radionice za učenice i učenike Prve jezične gimnazije u Splitu kroz modul Misli odgovorno. Modu je obuhvatio teme civilnog društva, ljudskih prava, rodne ravnopravnosti i ženske prošlosti Splita i Dalmacije. Dio je to aktivnosti osmišljenih kroz projekt „Misli zdravo“, a kojeg je financijski podržalo Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Projekt namijenjen poticanju mladih na odgovorniji odnos prema svom zdravlju „Pričajmo o zdravlju mladih“, koji je financijski podržao Grad Split obuhvatio je niz radionica koje su se bavile temom reproduktivnog seksualnog i mentalnog zdravlja mladih. Radionice koje su provedene tijekom Mediteranskog ženskog festivala priredile su volonterke Domina Antonela Uvanović, Sanja Dumanić i Katarina Dražić te vanjske suradnice Ada Reić i Tanja Radmilo.

Edukativna šetnja *Her Story of Split* - Petra Sinovčić i volonterka Domina Katarina

Tramontana održale su tijekom protekle godine čitav niz edukativnih šetnji s ciljem promoviranja žena u javnom prostoru Splita i njihove vidljivosti kroz žensku prošlost Splita i Dalmacije. Edukativna šetnja nastala je kao rezultat istraživačkog projekta *Ženska prošlost Splita i Dalmacije*, koji udruga razvija od 2006. godine. U protekloj godini sa ženskom prošlošću Splita upoznalo se više od 300 stanovnika i posjetitelja grada. Edukativna šetnja dodatni je izvor financiranja udruge, a sva prikupljena sredstva doniraju se za rad Centra za podršku ženama „Maja Čulić“.

Priručnik za rodnu analizu za JLS i organizacije civilnog društva - Udruga Domine uredila

je priručnike za praćenje i provedbu rodne analize proračuna namijenjenu predstavnicima lokalne i regionalne vlasti te udrugama. Obje publikacije dostupne su u e-izdanju na mrežnoj stranici udruge od 29. studenog.: Priručnik za udruge „Vodič kroz rodno odgovoran proračun: Alat za izradu metodoloških okvira“ te „Model integracija: Vodič kroz rodno odgovoran proračun: Alat za izradu metodoloških okvira“ namijenjen jedinicama lokalne uprave i samouprave nastao je kao rezultat projekta Rodni proračun kao put k održivoj politici sprječavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i u obitelji u lokalnoj zajednici. Autorice Priručnika su

Priručnik za rad s djecom i mladima „Misli zdravo“ - Priručnik je nastao u okviru istoimenog

projekt koji je financiralo Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Pored informacija o samoj provedbi projekta Priručnik donosi detaljan opis edukacije kroz 4 modula: modul 1: Misli zdravo – misli pozitivno; modul 2: Misli zdravo – misli održivo; modul 3: Misli zdravo – misli kreativno i modul 4: Misli zdravo – misli otvoreno. Pored toga, kao prilog u Priručniku je objavljen rezultat istraživanja o

utjecaju pandemije COVID-19 na učenike, nastavnike i roditelje. Priručnik su izradile Petra Sinovčić i Tea Bošnjak.

Edukativni dokumentarni film u produkciji Domina „Miris kruva“ - Polovinom srpnja

završen je dokumentarni film „Miris kruva“ nastao u produkciji udruge Domine, a u suradnji s beogradskom redateljicom Aleksandrom Nestorov. Film donosi priče triju žena, Rose, Anđelke i Radmile, povratnica u područje Biskupije kod Knina.

Dokumentarni film se bavi životima povratnica na područje općine Biskupija i načinom na koji su žene podignule i pokrenule svoju lokalnu zajednicu. Riječ je o ženama koje se vraćaju u gotovo potpuno razrušeno područje na kojem iznova grade svoje živote. Važnost filma je u

tome što primarno pokazuje da je dom mjesto koje nadilazi sve nacionalne, religijske i etničke granice. Film je prvenstveno namijenjen kao dio edukacija za mlade.

Film je realiziran u suradnji s redateljicom Aleksandrom Nestorov, direktoricom fotografije, Majom Radošević, montažerkom Nadom Kostić i dizajnericom zvuka Dorom Filipović koje su radile na realizaciji dokumentarnog filma. Drugi je ovo film nastao u suradnji s umjetnicama iz Beograda, nakon snimljenog dokumentarnog filma o radnicama nekadašnje splitske tvornice „Jugoplastika“.

Projekt se ne bi mogao realizirati bez

podrške udruge Žene Kosovske doline i predsjednice udruge Radmile Berić. Film je snimljen u okviru istoimenog projekta Miris kruva. Provedbu projekta financijski je podržao REKOM mreža pomirenja kroz Podršku malim inicijativama koje doprinose regionalnom pomirenju koje financira RockefellerBrothers Fund.

Domine su članice Inicijative za REKOM od njezinog osnutka 2008. godine i jedna su od 2050 organizacija civilnog društva s područja bivše Jugoslavije članica Mreže.

2. Program za mlade

2.1. Volonterstvo

Udruga razvija program poticanja mladih na volontiranje kroz **program Europskih snaga**

solidarnosti. Mladi, pod mentorstvom zaposlenica Domina osmišljavanju i provode projekte solidarnosti mladih u zajednici. Cilj je upravo poticanje volonterstva i razvijanje solidarnosti i podrške prema onima u zajednici kojima je ta podrška potrebna. U protekloj godini provodila su se dva takva projekta iz programa ESC-a (Europske snage solidarnosti) „PričaONA solidarnoSTi“ i KunaONA solidarnoSTi“.

Udruga okuplja zavidan broj volontera koji sudjeluju u osmišljavanju i provedbi aktivnosti kroz sve programe udruge. Isto tako veliki je **interes volontera iz inozemstva**

koji žele odraditi volontersku ili stručnu praksu u feminističkoj organizaciji Domine, a koji se sami javljaju udruzi ili preko suradničkih organizacija koje se upravo bave povezivanjem volontera s organizacijama civilnog društva u Hrvatskoj. Tako su Domine imale zadovoljstvo da je u udruzi početkom godine volontirala Greta Stewart,

studentica iz Iowe. Ona je u Dominama provela dva mjeseca od sredine siječnja do sredine ožujka te je radila na poslovima grafičkog dizajna te promocije Domina kroz kampanje i događaje te na društvenim mrežama.

Greta je jedna od volonterki iz programa Volonteri za kreativne tehnologije (*Creative Technologies*). Pored toga volonteri kroz ImpacTrip u Splitu mogu sudjelovati i u programu rada sa životinjama, zaštiti medvjeda i podmorja, te radu s djecom i osobama s posebnim potrebama.

Udruga Domine obilježila je 5. prosinac, **Međunarodni dan volontera** zajedničkom akcijom

volonterki i volontera udruge Domine i LGBT centra Split te u suradnji s udrugom Zdravi grad koja je ustupila prostor u kojem smo kuhali za splitske beskućnike. Zajedno smo kuhali za korisnike smještaja Udruge MoSt u jednoj od najdivnijih volonterskih akcija „O La La 366 večera“. Ova aktivnost dio je projekta Europskih snaga solidarnosti „KuhaONA

solidarnoST“ te projekta „Pričajmo o zdravlju mladih“ koji je podržao Grad Split.

2.2. Aktivizam mladih

Aktivizam mladih namijenjen je mladima s ciljem podrške mladima za lakše pronalaženje prostora za uključivanje u javni život zajednice. U 2022. godini udruga je provodila 4 projekta namijenjena mladima, 2 projekta koja razvijaju volonterstvo mladih iz ESC-a, program za srednjoškolce, koji je financirao MZO te program za mlade od 18 do 30 godina, a koji je imao za cilj podizanje znanja mladih o seksualnom, reproduktivnom te mentalnom zdravlju i osvještavanje važnosti odgovornog pristupa brizi o vlastitom zdravlju. Ovaj projekt za mlade financirao je Grad Split.

Većina aktivnosti namijenjena mladima udruga je provela tijekom prošlogodišnjeg, četvrtog po redu **Mediterranskog ženskog festivala** koji se odvijao u vremenu od 14. do 19. studenog. Festival se bavio temom ženskog zdravlja, te posredno zdravlja mladih. U sklopu festivala bila su organizirana različita predavanja i radionice te kvizovi o seksualnosti. Radionicu i kviz o seksualnosti koji je bio iznimno posjećen vodila je Ada Reić, dok su razgovore o temama kao što su žensko tijelo, žensko zdravlje i odnos društva prema tim temama pripremile volonterke Domina. Završni događaj pod nazivom „Ciklus - početak i kraj“ održan je 19. studenog

u Info zoni. U uvodu je prikazan dokumentarni zapis svjedočanstava djevojaka i žena o iskustvu prve mjesečnice, autorica Arijane Lekić Fridrih i Andree Kaštelan. Radi se o autoricama multimedijalnog umjetničkog web projekat „Od5Do95“ koji služi kao medij za prenošenje priča i iskustava. Djevojčice, djevojke i žene progovaraju o tome što znači biti žena u Hrvatskoj danas te kako se njihov životni put razlikuje od onog njihovih majki, baka i prabaka. Autorice su bile gošće na trećem MedFemFesST-u. Nakon prikazanog filma razgovor o iskustvu mjesečnice i menopauze s prisutnima je vodila Tanja Radmilo. S time je ujedno i završen festival.

3. Program osnaživanja žena

Art terapija - Niz od četiri radionice realiziran je kao kontinuirani proces istraživanja vlastitih kreativnih tokova i emotivnih stanja, te unutarnjih pejzaža. Krovni cilj ciklusa je povećanje samosvjesnosti, izražavanje, oslobađanje od stresa te kvalitetno provođenje vremena u dobrom društvu. Voditeljica radionica Andrea Resner multimedijalna je umjetnica koja u svom radu istražuje iskustva žene, i svih darova i trauma koje to iskustvo nosi. Kroz radionice će vas provesti kroz neke od metoda koje i sama koristi u svom kreativnom procesu u istraživanju sjene i pronalaženje načina da se izraze potisnuti dijelovi. Prvi ciklus održan je u prvom dijelu godine, dok je drugi ciklus održan u prosincu pod nazivom „Oltar za pretkinje“. Art terapija nam daje priliku za uviđanjem, strukturiranjem i procesiranjem misli i osjećaja, a ove radionice su bile posvećene radu na sebi kroz povezivanje s našim pretkinjama. Uz rad na sebi ovo je kreativan način povezivanja i odavanja počasti našoj ženskoj liniji, naglasila je voditeljica radionica, Andrea Resner. Art terapija namijenjena je prije svega korisnicama programa savjetovališta, ali i drugih programa udruge Domine.

Radionice šivanja, krojenja i vezenja - Ove radionice osim što su edukativne imaju i osnažujući karakter te okupacijsko - terapijsku svrhu za žene korisnice savjetovališta. Dio su dugogodišnjeg programa socijalnog i ekonomskog osnaživanja žena koje udruga Domine realizira u suradnji s Ligom za prevenciju ovisnosti. Radionice vodi dugogodišnja suradnica Domina Maja Krstić.

Tečajevi samoobrane - Udruga Domine i u prošloj je godine u suradnji s *Absolute Work Out* fitness centrom u Splitu tijekom vikenda, 26. i 27. studenog održala besplatne tečajeve samoobrane za korisnice savjetovališta te sve zainteresirane za ovaj program prevencije i podrške u borbi protiv nasilja nad žena. Tečaj samoobrane tako je prošlo više od 30 djevojaka i žena.

III. Centar ženske podrške „Maja Čulić“

Maja Čulić, bila je prva predsjednica Ženske narodne Zadruga koja je osnovana 7.12.1918. godine. Ženska narodna zadruga bila je najaktivnija i prema nekim zapisima, između dva svjetska rata, najhumanitarnija organizacija koja se borila za bolji položaj žena u društvu i priznavanje uskraćenih im građanskih prava. U okviru organizacije djelovala je humanitarna sekcija sa savjetovalištem za majke.

Maja Čulić rođ. Nižetić (Selca, Brač, 1891 - Zadar, 1984). Davanjem imena prvo savjetovalištu, a potom i Centru ženske podrške "Maja Čulić", udruga je željela da njegov rad bude prepoznatljivoj te na korist ženama koje trebaju pomoć i podršku. I doista se iznova u protekloj godini još jednom se pokazalo da je potreba za organizacijom koja podržava žene itekako opravdana i da je pred nama dugi put do zadovoljavajućeg odgovora na stvarne potrebe žena i djevojaka koje doživljavaju nasilje te žrtava nasilja u obitelji.

1. Savjetovališta za pomoć i podršku ženama preživjelim nasilje i žrtvama nasilja u obitelji

U protekloj 2022. godini savjetovalištu „Maja Čulić“ udruge Domine obratile su se 193 osobe, od toga 151 osoba po prvi put. Stručni tim savjetovališta pružio je tako ukupno 552 sati podrške većinom korisnicama savjetovališta.

Od početka 2022. godine pruženo je ukupno 165 sati pravne podrške, 146 sati opće podrške, 197 sati psihološke podrške. Za 8 žrtava i svjedoka osigurana je osoba od povjerenja, 3 osobe primile su neki oblik financijske podrške, dok je za 3 osobe osiguran privremeni smještaj u kriznim situacijama. Većina osoba kojima je pružena pomoć bile su žene, svih dobi, od 14 do preko 80 godina. Također, neki oblik pomoći i podrške zatražilo je u 2022. godini 6 muškaraca. Većina korisnica-ka žrtve su nekog oblika nasilja. Neki oblik podrške i pomoći u savjetovalištu osobe mogu dobiti osobno dolaskom u savjetovalište u Bosanskoj 4/1, putem telefona ili Interneta ili izlaskom mobilnog tima na teren. U savjetovalištu udruge pomoć i podršku trenutno pružaju odvjetnica i dvije pravnice, psihologinja i 3 terapeutkinje te 8 volonterki tima za krizne situacije. Rad Savjetovališta financijski podržava Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijale politike, Ministarstvo pravosuđa i uprave, Splitsko-dalmatinska županija i Grad Split. Kroz savjetovalište se provode i grupe podrške i to kroz okupacijsko - terapijske radionice šivanja, krojenja i vezenja koje vodi terapeutkinja Maja Krstić te kroz tematske grupe podrške koje su vodile odvjetnica Vera Vučković i psihologinja Didina Baketić.

SAVJETOVALIŠTE "MAJA ČULIĆ"
ZA ŽENE ŽRTVE NASILJA I ŽRTVE OBITELJSKOG NASILJA

Udruga Domine ovlaštena je pružateljica **primarne besplatne pravne pomoći** koju prije svega koriste žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji. Kroz 2022. godinu neki oblik primarne BPP primilo je ukupno 133 osobe, od čega 127 žena i 6 muškaraca.

Pruženo je ukupno 165 sati prave pomoći i podrške većinom pravnih savjeta (103) i pružanja opće pravne informacije (52). Također, pružena je podrška korisnicima besplatne pravne pomoći u sastavljanju podnesaka (5), zastupanju u postupcima pred javnopravnim tijelima (2) te u izvansudskim mirnim rješavanju sporova (5).

Program primarne besplatne pravne pomoći udruga Domine provodi u suradnji s odvjetničkim uredom Vere Vučković. Projekt Savjetovalište „Maja Čulić“ – pružanje primarne besplatne pravne pomoći financijski podržava Ministarstvo pravosuđa i uprave.

Terenski posjeti mobilnih timova - Udruga Domine i u 2022. godini nastavila je s pružanjem usluge pravne i psihološke te opće podrške korisnicama i korisnicima na terenu. Mobilni tim kojeg čine psiho-terapeutkinja, odvjetnica te po potrebi psihologinja u prvih 6 mjeseci ove godine obavio je više od 10 izlazaka na teren samo na području Splitsko-dalmatinske županije. Najviše korisnica i korisnika bilo je na području Splitsko-dalmatinske županije, ali i na području drugih dalmatinskih županija. Mobilni timovi djeluju kao oblik podrške koji pruža savjetovalište udruge od 2020. godine, velikim dijelom motivirani kriznom situacijom koju je izazvala pandemija COVID 19. tim stručnjakinja Domina na poziv i u dogovoru s korisnicima organizira pružanje potrebne pravne i psihološke podrške obilaskom korisnica i korisnika, a po potrebi udruga organizira materijalnu i financijsku podršku. Posebno je važna emocionalna potpora za osobe koje žive same. Udruga, također u suradnji s Odjelom za podršku žrtvama i svjedocima Županijskog suda u Splitu u okviru volonterskog kriznog centra organizira prijevoz na zakazana ročišta, te ostale oblike predviđene podrške žrtvama i svjedocima kaznenih djela. Mobilni tim čine odvjetnica, terapeutkinja, a po potrebi i psihologinja. Pored članica mobilnog tima podršku ženama u prijevozu, pratnji na ročišta i sl. provode i volonterke kriznog centra Domina.

2. Krizni centar za preživjele seksualno i druge oblike nasilja

Tijekom 2022. tri su osobe našle kratki privremeni smještaj u kriznoj situaciji. Organizirana je i podrška žrtvama i svjedocima u suradnji s Odjelom za podršku žrtvama i svjedocima pri Županijskom sudu u Splitu ili na zahtjev sama korisnice. Volonterke kriznog centra također su sudjelovale u primjeni razvijenog integrativni modela osnaživanja i volonterske podrške po izlasku iz skloništa ili iz nasilne veze.

Volonterke kriznog centra (8) prošle su niz edukacija za pomoć i podršku preživjelim nasilje i žrtvama nasilja u obitelji i uključene su u brojne faze pomoći i podrške žrtvama i svjedocima kaznenih djela i nasilja u obitelji. Tijekom 2022. godine organizirano je 8 pratnji osoba od povjerenja te 3 pratnje tijekom organiziranog privremenog smještaja za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji. Volonterke kriznog centra redovito se sastaju te su uključene u edukacije o radu sa žrtvama koje udruga redovno provodi. Volonterke kriznog centra i mlade volonterke

uključene u program solidarnosti za ženama žrtvama nasilja i žrtvama nasilja u obitelji također su bile uključene u integrativni model osnaživanja i volonterske podrške ženama po izlasku iz skloništa. Sa korisnicama savjetovališta kroz proteklu godinu organizirane su zajedničke akcije izleta u prirodu, radionica ekonomskog osnaživanja i slične aktivnosti, a kao dio provedbe integrativnog modela volonterske podrške.

Usluge savjetovanja mogu se dogovoriti ili pružiti na slijedećim kontaktima:

☎ 021/344-688 ili 021/537-272

📞 099/6022265 dostupan 24/7

✉ udrugadomine@gmail.com

† Udruga Domine i Savjetovalište "Maja Čulić" – Facebook stranice

IV. Centar za ženska prava Vinka Bulić

Vinka Bulić bila je novinarka, publicistkinja, humanistkinja i borkinja za ženska prava. Osim u „Novom dobu“, pisala je u „Hrvatskom dnevniku“, „Hrvatskoj reviji“ i drugim časopisima. Posebno je važan njezin tekst „Splitske žene“, objavljen 1927. u intelektualnom časopisu „Nova Evropa“ u Zagrebu u kojem piše o ženskoj prošlosti grada Splita. Zajedno s dr. Jelkom Perić sudjelovala je u radu Male ženske antante u Pragu 1927., organizacije žena koju su 1923. osnovale ženske organizacije država Jugoslavije, Bugarske, Čehoslovačke, Poljske, Rumunjske i Grčke.) U „Novom dobu“ pisala je o feministicama i feminističkom pokretu, između ostalog i o Međunarodnom feminističkom kongresu u Dubrovniku, 1936. , gdje je bila dio šestočlane hrvatske ženske delegacije kojoj nije bio dozvoljen rad na kongresu organiziranom od strane jugoslavenskog Ženskog pokreta. Posjet dalmatinskih žena, odnosno hrvatske delegacije Dubrovniku, na kongresu na kojem su bile nepoželjne bio je izraz čvrste odlučnosti žena za obranu i očuvanje hrvatskog nacionalnog identiteta. Pišući tih godina o ženama u Dalmaciji i Hrvatskoj Vinka Bulić naglašava važnost sudjelovanja žena na političkim zborovima na kojima zdušno podržavaju hrvatsku politiku stavljajući nacionalne interese ispred ženskog interesa i borbe za pravo glasa. Za života vodila je aktivnu prepisku s mnogim znamenitim ženama svoga vremena. O nekima od njih pisala je kroz svoje članke, na što su joj one ljubazno u svojim pismima zahvaljivale poput Ivane Brlić Mažuranić i Elzom Kučera, književnicom i kustosicom u Sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu potom sa splitskom

feministicom, dr. Jelkom Perić; zatim s članicom Ženskog pokreta iz Zagreba Mirom Vodvarkom Kočonda i Zofkom Kveder Demetrović, slovenskom spisateljicom i urednicom časopisa „Ženski svijet“. Vinka Bulić bila je i planinarka. Članica Hrvatskog planinarskog društva Mosor. U „Novom dobu“ objavljivala je reportaže i putopise sa svojih izleta na Kozjak, Mosor, Biokovo, naročito upozoravajući na siromašni i težak život u Zagori. Mnogi su je suvremenici pamtili kao vjernu suradnicu i osobu od povjerenja don Frane Bulića, čijem je nećaku Mati Buliću bila životna partnerica i s kojim je imala troje djece. U svojoj oporuci don Frane Bulić izričito traži da za njegovu ostavštinu pobrine upravo Vinka Bulić. Vinka Bulić aktivno je radila i stvarala do pred sam kraj života. Umrla je u Splitu u 81. godini života. Zahvaljujući njenom predanom radu koji nam je dobrom voljom njezinih praunuka dan na uvid stekle smo važnu sliku o ženama, ženskom aktivizmu i ženskom pokretu između dva svjetska rata u Splitu.

1. Zagovaranje

Krizni centar - Rezultat zagovaračkih aktivnosti tijekom 2021. godine bio je je osiguranih 200.000,00 kn u proračunu Grada Splita za rad kriznog centra u 2022. godini, a u pregovorima je i bilo i osiguranje prostora u kojem bi krizni centar mogao djelovati. Nažalost, kako prostor nije pronađen sredstva nisu realizirana.

Nakon što je u 2021. godini održan sastanak s Gradonačelnikom Puljkom, a na inicijativu Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova Višnje Ljubičić, dana 8. travnja na zahtjev Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova Višnje Ljubičić održan je sastanak u Županiji splitsko-dalmatinskoj sa županom Blaženkom Bobanom. Tema sastanka bila je otvaranje kriznog centra za preživjele seksualno i druge oblike nasilja udruge Domine. Potom je sredinom travnja održan je okrugli stol pod nazivom “Krizni centar za preživjele seksualno i druge oblike nasilja”. Okrugli stol je organiziran s ciljem prezentacije iskustava na osnivanju prvog ovakvog centra i rezultata zagovaračkih aktivnosti koje udruga Domine provodi zadnjih godinu dana.

Na okruglom stolu lokalnim dionicima, predstavnicima lokalne vlasti, centara za socijalnu skrb te drugih institucija koje se bave problemom nasilja nad ženama i u obitelji, članice Domina prezentirale su način rada kriznih centara za preživjele seksualno i druge oblike nasilja, normativnu osnovu, dosada postignute rezultate zagovaranja te iskustva rada kriznih centara u Ljubljani. Okrugli stol iskorišten je da bi se javnosti predstavile usluge koje savjetovalište nudi

svojim korisnicama-ima, pored kriznog centra, a kao što su podrška žrtvama i svjedocima te mobilni tim savjetovališta.

Mirjana Kučer, koordinatorica udruge Domine i Nikolina Kozlica, koordinatorica volonterki kriznog centra sastale su se u četvrtak, 21. travnja sa Županom Blaženkom Bobanom, a u cilju prezentacije rada udruge Domine i potrebe zajedničke suradnje na otvaranju prvog kriznog centra za potrebe preživjelih seksualno i druge oblike nasilja. Župan obećao podržati osnivanje kriznog centra čim se potpiše ugovor s udrugom Domine, u razgovoru s predstavnicama Domine on je to i potvrdio. Ono što svi sada čekamo je formiranje nove vlasti u Gradu Splitu i omogućavanje udruzi Domine da pokrene krizni centar. U razgovoru sa Županom Bobanom iskazano je zadovoljstvo dosadašnjom suradnjom te naglašena važnost koju Županija ima u području podrške i zaštite ženama žrtvama nasilja i žrtvama nasilja u obitelji. Posebno je naglašena važnost podrške u ruralnim krajevima Županije, gdje je sustav podrške smanjen ili gotovo nedostupan. Nakon ostavke gradske vlasti u lipnju čitav proces je stavljen u stanje mirovanja sve do kraja godine.

Udruga Domine objavila je 5. prosinca na svojoj Facebook stranici zahvalu Županu Bobanu te zastupnicima koji su prihvatili amandman Kristine Vidan, s kojom udruga već duže konkretno radi na otvaranju prvog kriznog centra u Splitu i Dalmaciji. Izjavu prenosimo u cijelosti.

Osnivanje, opremanje i rad Kriznog centra za žrtve nasilja. 50.000 Eura. Hvala Župan Blaženko Boban i Splitsko-dalmatinska županija. Hvala svim zastupnicama i zastupnicima, a posebno Kristina Vidan i stranka Pametno, čini je amandman prihvaćen. Hvala i našim dugogodišnjim suradnicama Ružica Jakšić i Maja Krčum te klubu SDP-a u SDŽ koji zajedno s nama uporno od početka zagovaraju otvaranje kriznog centra. Želimo posebno zahvaliti i Danica Baričević koja je u ime HDZ-a podržala amandman. Hvala našim saveznicama u politici. Još jednom se pokazalo da zajedno pokrećemo promjene. Drago nam je da su sve političke opcije prepoznale dobrobit ove inicijative za naš Grad i Županiju.

Zagovaranje kriznog centra i suradnja lokalne vlasti, udruge, političarki i centara za socijalnu skrb izuzetan je primjer dobre prakse i sinergijskog odgovora zajednice.

Stop femicidu! - Udruga Domine reagirala je izjavom na Facebook stranici udruge nakon ubojstva mlade djevojke u drugoj polovici svibnja. Udruga u svojoj izjavi ukazuje na zabrinjavajući porast femicida u Hrvatskoj i ne prepoznavanje problema rodno uvjetovanog nasilja i prava žena da slobodno odlučuju o svom tijelu i o svom životu. Femicid je posljedica dugotrajne izloženosti nasilju na koje nažalost sustav nema adekvatan odgovor i ne prepoznaje ga kao nasilje nad ženama uvjetovano rodnim odnosima i patrijarhalno oblikovanim rodnim

ulogama. Domine su prvi put upozorile na važnost prepoznavanja problema femicida u studenom 2021. godine nakon brutalnog ubojstva žene na radnom mjestu u jednoj splitskoj trgovini od strane bivšeg partnera. Femicid kao zločin iz mržnje prema ženi ostaje tako i dalje neprepoznat unutar pravosudnog sustava. No 2022. godina ukazala je na zabrinjavajuće podatke. Ubijeno je 14 žena, što je ogroman broj u odnosu na broj stanovnika. Za usporedbu, u Velikoj Britaniji u kojoj živi gotovo 18 puta više stanovnika, broj ubijenih žena je 5 puta manji. Odnos prema žrtvi i počinitelju femicida, ne prepoznavanje faktora rizika i

općenito izostanak procjene rizika ukazuje na to da sustav još uvijek nije spreman dosljedno provoditi preuzete međunarodne obveze i donesene zakone, odnosno priznati da su žene u društvu žrtve nasilja samo zato što su žene i percipira ih se kao one čiji životi manje vrijede.

6.12. diljem Hrvatske održan je niz akcija protiv femicida i za proglašenje ovog dana Međunarodnim danom borbe protiv femicida.

Femicid je najekstremniji oblik nasilja nad ženama i djevojčicama, to je oblik ubojstva u kojem se žrtva ubija zbog svog spola. To nije slučajno ili nasumično ubojstvo. To je krajnji čin nasilja nad ženama i djevojčicama koji nalazi svoj temeljni uzrok u uvjerenjima, rodnim stereotipima i predrasudama uobičajenim za patrijarhalna društva. “Ono što nije imenovano ne postoji”

Iako su neke nevladine organizacije i međunarodne institucije tražile usvajanje zajedničke definicije femicida i prikupljanje administrativnih, sveobuhvatnih i raščlanjenih podataka o ovom

zločinu, još uvijek nema standardnog dogovora o definiciji, nema učinkovitog brojanja i

dokumentacijski mehanizam i nema značajnog pomaka u prikupljanju podataka o femicidu u europskim zemljama. Neke države čak odbijaju koristiti izraz femicid.

Kao što je istaknula Opća skupština Ujedinjenih naroda: “iako su obiteljsko nasilje, obiteljsko nasilje i nasilje od strane intimnog partnera sve relevantne kategorije za razumijevanje fenomena femicida, nijedna od njih nije dovoljna kao samostalna zamjena za femicid. Metodologije bi također trebale dopustiti uključivanje drugih vrsta femicida, posebno onih povezanih sa zločinima iz mržnje protiv ranjivih skupina kao što su lezbijke, transrodne žene, osobe različitog spola i žene u prostituciji.”

Domine su po kiši u Splitu na Matejušci organizirale akciju Dota! Na dan 6. prosinca dan kada zagovaramo borbu protiv femicida. Pored Splita, akcija je u koordinaciji Ženske mreže Hrvatske organizirana u još 10 gradova.

Na kraju 2022. udruga je prijavila Ad Hoc zagovarački projekt Zakladi Solidarna s ciljem formiranja radne skupine koja će izraditi zagovarački plan za bolje zakonodavno rješenje rodno uvjetovanog nasilja i femicida.

#nijednažrtvavišenijednaženamanje

Primjena rodnog proračuna na lokalnoj razini - Nakon što je provela analizu rodnih proračuna 5 JLS udruga Domine organizirala je predstavljanje provedenih rezultata istraživanja te ukazala na potrebu integracije načela rodne ravnopravnosti u proračune na lokalnom i regionalnom nivou u gradovima i općinama čiji su proračuni analizirani. Tako su prezentacije održane u općini Biskupija te gradovima Splitu, Zadru, Korčuli, Supetru i Dubrovniku. Kako bi podigla svijest o važnosti rodnog proračuna kao modela rodno pravednog i održivog financiranja lokalnih politika za sprječavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i u obitelji udruga Domine lansirala je tijekom studenog kampanju za rodno osjetljivi proračun. Kampanja se provodila u suradnji s 5 lokalnih samouprava na području 4 dalmatinske županije. U 4 županijska sjedišta, Splitu, Šibeniku, Zadru te Dubrovniku istaknuti su bili *city light* plakati s porukama o tome kako prepoznati i provoditi rodno osjetljivi proračun. Kampanja se istovremeno provodila na društvenim mrežama Facebook i Instagram udruge Domine.

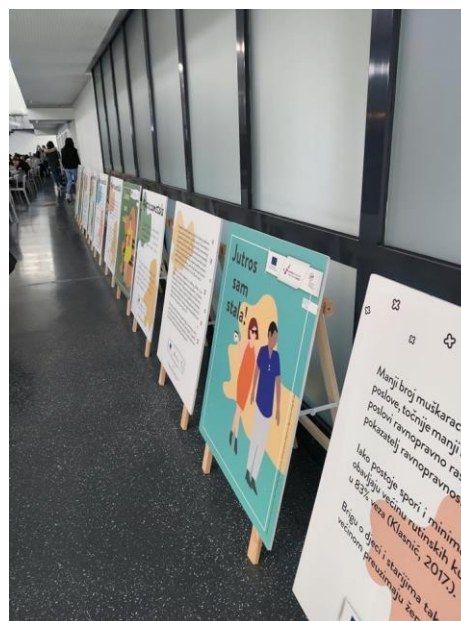
Zagovaranje za rodno osjetljivi proračun na lokalnoj razini dio je projekta Rodni proračun kao put k održivoj politici sprječavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i u obitelji u lokalnoj zajednici financiranog od strane Active Citizens Fund Hrvatska.

Tijekom jedanaestog mjeseca u sklopu kampanje za rodno osjetljivi proračun promoviran je i **održivi model financiranja servisa za pomoć i podršku ženama žrtvama nasilja i žrtvama nasilja u obitelji** te općenito programa prevencije i borbe protiv nasilja nad ženama i u obitelji. Problem nasilja nad ženama i nasilja u obitelji gorući je. To pokazuje broj godišnjih prijava nasilja u obitelji i posebno zabrinjavajuće, broj ubijenih žena. Samo udruga Domine godišnje pruži gotovo 700 sati nekog oblika pravne, psihološke ili opće podrške kroz savjetovalište. Posljednjih par godina udruga zagovara otvaranje kriznog centra kao privremenog i hitnog sigurnog smještaja za preživjele nasilje. Svrha tih centara, koji se kao i sigurne kuće nalaze na tajnoj adresi je brza i kompletna stručna podrška žrtvi. Financiranje kriznog centra i drugih usluga iz proračuna općine, grada, županije ili države direktna je mjera rodno osjetljivog proračuna! Minimalna proračunska sredstva za ovu uslugu na svakoj razini vlasti ne bi smjela ići ispod iznosa od 50.000 Eura.

Udruga Domine zagovara rodnu analizu proračuna provedbom projekta Rodni proračun kao put k održivoj politici sprječavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i u obitelji u lokalnoj zajednici financiranog od strane Active Citizens Fund Hrvatska.

Obilježavanja Međunarodnog dana žena - U 2022. godine udruga Domine je u povodu Dana žena posebno nastojala iskazati solidarnost sa ženama u krizi i to sa ženama koje su podnijele najveći teret COVID-a, zdravstvenim radnicama, trgovkinjama, socijalnim radnicama, prosvjetnim radnicama i umirovljenicama, ženama žrtvama nasilja i na kraju ženama, čije stradanje i žrtva u ratu i oružanim sukobima često ostaje nevidljiva i zanemarena. Isto tako, iskazana je solidarnost sa ženama Ukrajine i ostatka svijeta koje u ovim trenucima iz različitih razloga ne žive život koji zaslužuju!

Povodom Dana žena otvorena je 4. ožujka prodajne izložbe „Zlatne ruke u Zlatnim vratima“ u suradnji s Centrom za kulturu i cjeloživotno obrazovanje „Zlatna vrata“. 07. ožujka provedena je akcija „Solidarno sa ženama“ i akcija podrške ženama Ukrajine. Na sam Dan žena 8. ožujka održana je solidarna šetnja pod nazivom „Ko vidi žene? od Marmontove ulice preko Rive do Peristila na kojem je razvijena zastava protiv femicida s porukom: “Ni jedna žrtva više, ni jedna žena manje“. Na isti dan udruga Domine i Krug Split, inače članice tematske mreže "Četvrta smjena - nevidljivi

rad" postavile su i otvorile u studentskom restoranu splitskog Kampusu izložbu "Jutros sam stala". Cilj izložbe je osvijestiti javnost o svakodnevnom neplaćenom kućanskom radu koji se smatra „ženskim“ i koji većinom obavljaju žene.

Javne akcije protiv nasilja nad ženama Dosta! Dosta uskraćivanja zdravstvene skrbi! Dosta! Dosta zanemarivanja ženskog zdravlja! Dosta! Dosta političkih igara na račun zdravlja žena! – javna akcija podrške i protesta u Splitu

Dne su se priključile javnom pozivu na organiziranje protesta podrške Mireli Čavajda, 12. svibnja. Nakon okupljanja ispred HNK Split na Trgu Gaje Bulata u 17 i 30, protestna povorka je preko Rive došla na Pjacu (Narodni trg) gdje je u 18,00 održan protestni skup: Javna akcija Dosta! Uništavanja javnog zdravstva i zanemarivanja zdravlja žena!

Javna akcija se održala u znak solidarnosti s Mirelom Čavajdom te svim ženama kojima je uskraćen zakonski zajamčen prekid trudnoće i drugi oblici zdravstvene skrbi. Prosvjed je iskaz solidarnosti sa svim ženama koje su doživjele različite oblike nasilja u zdravstvenim ustanovama i kojima se iz dana u dan krše prava na zdravlje osigurana Ustavom i zakonskim okvirima Republike Hrvatske.

Akcija Nisi sama! - 25. studeni, Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama

Udruga Domine Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama i početak međunarodne kampanje „16 dana u borbi protiv nasilja protiv žena“ obilježila je javnom akcijom Nisi sama! s porukama (16) protiv nasilja na različitim lokacijama (16) u Splitu. Snimljene fotografije s porukama bile su tijekom 16 dana koliko traje međunarodna kampanja protiv nasilja nad ženama oglašavane na Facebook stranici udruge, te je tako provedena i online kampanja protiv rodno uvjetovanog nasilja.

16 dana aktivizma u borbi protiv nasilja nad ženama i rodno uvjetovanog nasilja traje od 25.11., Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama do današnjeg, 10.12. Međunarodnog dana ljudskih prava. Domine su svake godine dio ove globalne kampanje.

Seksualno nasilje u međunarodnim dokumentima i lokalnoj praksi - međunarodni

webinar - Mirjana Kučer iz Domina te Iva Čatipović iz SOS Rijeka govore su na međunarodnom webinar-u održanom 20. siječnja, a koji se bavio temom seksualnog nasilja u međunarodnim dokumentima i lokalnoj praksi. Pored Lepe Mladenović, Dubravke Šimonović i Biljane Branković na webinaru su svoja iskustva izlagale aktivistice iz šire regije Zapadnog Balkana. Kazneno djelo seksualnog nasilja i silovanja kroz zakonodavstvo i pravosuđe zapravo nevidljivo i prečesto pogrešno shvaćeno od onih koji zakon provode i imaju obavezu postupanja u slučaju kad se silovanje dogodi i/ili prijavi. Sve to dodatno traumatizira preživjele djevojke i žene i ne čudi da se radi o najmanje prijavljivanom kaznenom djelu. Ovaj sastanak održan je u okviru regionalnog programa *Vjerujem joj*.

GREVIO izvještaj o provedbi i primjeni Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji - U ponedjeljak, 28. veljače točno na vrijeme kad i državni izvještaj predan je zajednički izvještaj u sjeni o implementaciji Istanbulske konvencije, a koji potpisuje nekoliko organizacija civilnog društva i individualnih stručnjakinja, među kojima su i Domine. Izradu izvještaja koordinirale su i vodile kolegice iz SOS Rijeka.

Izvješće je rezultat nastojanja stručnjakinja i njihovog dugogodišnjeg rada za žrtvama nasilja da ukažu na to kako sustav, pa i usvojene novine, uistinu funkcioniraju ili ne funkcioniraju u praksu. Stoga, izvješće u sjeni uz argumente i dokaze manjkavosti sustava sadrži i naše konkretne za daljnje usklađivanje s Istanbulskom Konvencijom

O provedbi Konvencije države su dužne periodično izvještavati GREVIO, stručnu skupinu zaduženu za praćenje provedbe Konvencije. Vlada RH je svoje izvješće usvojila 18. veljače 2022. te ga uputila tijelu GREVIO na evaluaciju. Podnošenje izvješća od strane države samo je početak evaluacijskog procesa koji slijedi: u nadolazećim mjesecima, GREVIO će proučiti državno izvješće, ali i izvještaje iz sjene koje će im dostaviti predstavnici civilnog društva/druge institucije koje se bave ljudskim pravima. Nakon toga, na jesen očekujemo terenski posjet GREVIO predstavnika, nakon čega bi trebao uslijediti i njihovo izvješće sa zaključcima o stanju u RH i pripadajućim preporukama. Potom će državi biti ostavljen određeni period da preporuke implementira i o tome povratno izvijesti GREVIO. Proces završava usvajanjem zaključaka o (ne)uspješnosti usvajanja danih preporuka. Opisani ciklus trebao bi trajati do 2027. godine. Izvješće države se, očekivano, bazira na iznošenju pozitivnih pomaka u području zaštite žrtava rodno uvjetovanog nasilja.

Inicijativa **Radnica.org** koju vodi udruga CESI iz Zagreba a kojoj su se od početka priključile Domine u 2022. godini najviše se bavila zagovaranjem izmjena Zakona o radu. Udruga Domine supotpisala je 28. listopada Zahtjev inicijative Radnica.org za rodno osviješteni Zakon o radu koji je u postupku donošenja. Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike zajedno s drugim organizacijama i aktivistkinjama iz inicijative Radnica uputile smo zahtjev za rodno osviješten Zakon o radu te prijedloge izmjena i dopuna Inicijative. Potpisnice traže da Vlada prepozna sve probleme koji proizlaze iz diskriminatornih praksi i neravnopravnosti žena u svijetu rada, a izmjene Zakona o radu upravo su prilika da se osigura provedba mjera koje bi dovele do ravnopravnijeg položaja i jačanja zaštite radničkih prava žena.

2. Partnerstva i mreže

Ženska mreža Hrvatske - Udruga Domine članica je Ženske mreže Hrvatske od 2004. godine.

51%
♀

Mirjana Kučer jedna je od 5 koordinatorica Mreže od 2006. godine. Suradnja s Mrežom u prošloj godini odvijala se kroz aktivnosti edukacije i na provedbi zajedničkih projekta kao i u javno zagovaračkim aktivnostima, između ostalog kroz prigovore na novi

Nacionalni plan za ravnopravnost spolova i akciju u povodu 6.12. Međunarodnog dana borbe protiv femicida.

Četvrta smjena - nevidljivi rad - Projekt "Utjecaj javnih politika na kvalitetu obiteljskog i radnog života te na demografsku sliku Hrvatske – prostori promjene" osnažuje organizacije civilnog društva uključene u Tematsku mrežu kroz partnerstva, međusektorsku suradnju s visokoobrazovnom ustanovom, te jedinicama lokalne i regionalne samouprave radi postizanja učinkovitog socijalnog dijaloga, razvijanja i predlaganja adekvatnih javnih politika, prilagođenih kulturnim specifičnostima pojedine regije. Projekt traje 36 mjeseci i provodi se u Gradu Zagrebu i sljedećim županijama:

Sisačko-moslavačkoj, Koprivničko-križevačkoj, Osječko-baranjskoj, Vukovarsko-srijemskoj, Primorsko-goranskoj, Zadarskoj, Splitsko-dalmatinskoj te Istarskoj županiji. Kroz proteklu godinu udruga Domina organizirala je aktivnosti poput izložbe o nevidljivom ženskom radu, fokus grupe, te je sudjelovala na redovnim partnerskim sastancima i edukacijama za članice Mreže.

WAVE, Europska mreža protiv nasilja protiv žena - 10. ožujka Europska mreža žena protiv

nasilja nad ženama, WAVE organizirala je povodom Dana žena online međunarodnu konferenciju na temu seksualnog nasilja, a na kojoj je ispred Domina sudjelovala Mirjana Kučer. Konferencija pod nazivom Partnerstva u sprječavanju i odgovoru na seksualno nasilje (Partnering to prevent and respond to sexual violence) se bavila temom pronalaženja

zajedničkog i učinkovitog odgovora na seksualno nasilje i to kroz politike sprječavanja i borbe protiv istog. Brojne aktivistkinje i stručnjakinje govorile su upravo o potrebi pronalaženja zajedničkih pristupa u sprječavanju i borbi protiv seksualnog nasilja.

Mreža PETRA - Mirjana Kučer, kao predstavница udruge Domine sudjelovala je u prosincu na sastanku Mreže PETRA koji je održan online putem Zoom platforme. Domine su dugogodišnje članice Mreže PETRA koja se bavi prevencijom i eliminacijom svih oblika trgovanja ženama i djevojkama u svrhu seksualnog iskorištavanja. Sastanak su organizirale kolegice iz Centra za žene žrtve rata ROSA, Nela Pamuković i Adijana Bego. Tema sastanka bila je razmjena informacija vezano uz temu trgovanja ženama a s obzirom na teme iz izvještaja ranije poslanog članicama

IFE-EFI - Mirjana Kučer i Petra Sinovčić, sudjelovale su početkom studenog na međunarodnom sastanku posvećenom agendi Žene, mir, sigurnost u Beirutu.

INIZIJATIVA FEMINIŠTIF EULOMED
قِيَامِيَّة فِيمِيْنِيَّة فِيمِيْنِيَّة
EULOMED FEMINIŠTIF INIZIJATIVA

Konferenciju je organizirala Euro-Mediterranska feministička inicijativa, čije su Domine članice od 2006. godine. Cilj dvodnevnog sastanka na kom su sudjelovale predstavnice organizacija članica EFI-IFE, među kojima su i Domine, strateško promišljanje o agendi žene, mir i sigurnost na području Sjeverne Afrike i Bliskog Istoka, te širem Euro-Mediterranskom prostoru na kojem djeluje Europska feministička inicijativa, a u narednom strateškom razdoblju.

3. Suradnja

Udruga Domine, kroz više projekata ostvarila je uspješnu suradnju i partnerstvo s udrugom **Žene Kosovske doline** iz Biskupije kod Knina. Udruge surađuju kroz programe savjetovališta, na programu zagovaranja rodno osjetljivog proračun i razvijanja partnerskih odnosa udruge i lokalne vlasti, te na programu Žene, Mir i sigurnost, gdje smo u okviru regionalne mreže REKOM snimile film o ženama Kosovske doline, Miris kruva.

Glas žene Bihać - Udruga žena iz BIH posjetila je Domine u okviru studijske posjete Splitu u kolovozu prošle godine. Domine su organizirale uzvratni posjet u 9 mjesecu u sklopu aktivnosti održanih u Korenici te je dogovorena suradnja kroz zajedničke projekte prije sve na borbi protiv femicida, seksualnog i reproduktivnog nasilja nad ženama te kroz program Žene, mir i sigurnost.

A di si ti? - Volonterke udruge Domine i ove godine doprinijele su izvršnoj splitskoj volonterskoj priči. Ove godine akcija je održana u subotu 18. studenog od 9 do 14 sati. Na štandu Domina bili su izloženi radovi polaznica tečaja šivanja, krojenja i vezenja te likeri i džemovi koje su uradile volonterke i članice Domina. Bilo je zabavno na kreativnom štandu Domina. Zajedno smo rušili rekorde! Bravo Split! Čestitke splitskim volonterkama i volonterima! Čestitke udruzi MoSt koja je ove godine na akciji imala 75 štandova na kojima je ukupno

prikupljeno 144.858 kuna! Sve to odradilo je ukupno 572 prijavljena volontera i volonterke.

V. Organizacijski razvoj

1. Organizacijska struktura

Nova upravljačka tijela udruge - 9. prosinca održana je redovna izborna skupština udruge Domine. Udruga je izabrala nove osobe ovlaštene za zastupanje te nova tijela udruge na mandatno razdoblje od slijedeće četiri godine do prosinca 2026. godine, a sukladno Statutu udruge.

Za osobe ovlaštene za zastupanje imenovane su novoizabrane izvršna koordinatorica i predsjednica udruge Mirjana Kučer i Vera Vučković. U Izvršni odbor izabrane su: Mirjana Kučer, Ani Bubić i Petra Sinovčić. Savjet udruge čine Valerija Barada kao predsjednica te članice Đordana Barbarić, Blanka Čop, Nikolina Kozlica i Sanja Dumanić.

Organizacija ima 5 zaposlenih osoba, 67 volonterku i volontera i 6 stalnih vanjskih suradnica

2. Edukacije

Studijska posjeta kriznom centru u Ljubljani -

Tijekom travnja, u vremenu od 8. do 10. travnja, organiziran je studijski posjet kriznom centru u Ljubljani koji vodi neprofitna organizacija Ženska svetovalnica. Cilj posjeta bio je upoznati se s radom kriznog centra te u svom radu primijeniti iskustva dobre prakse. Predstavnice Domina imale su prilike upoznati rad kriznog centra i savjetovališta Društva

Ženska svetovalnica iz Ljubljane. Krizni centar trenutno je na novoj, uređenoj adresi s kapacitetima za preko 30 korisnica. Centar financijski podržava Grad Ljubljana te nadležno Ministarstvo po principima glavarine te ne ovise o nikakvim projektima i natječajima. Društvo Ženska savetovalnica centrom upravlja samostalno odnosno autonomno i prvo je takve vrste osnovano u Sloveniji. Svoja su iskustva rada prenijeli i na druga dva krizna centra koji djeluju u Kopru i Mariboru, a vode ih centri za socijalnu skrb. Iskustvo kolegica iz Ljubljane

pokazalo se dragocjenim te se stručni tim Domina nada da će stečena znanja i iskustva imati prilike primijeniti u svom svakodnevnom radu kroz savjetovalište i krizni centar.

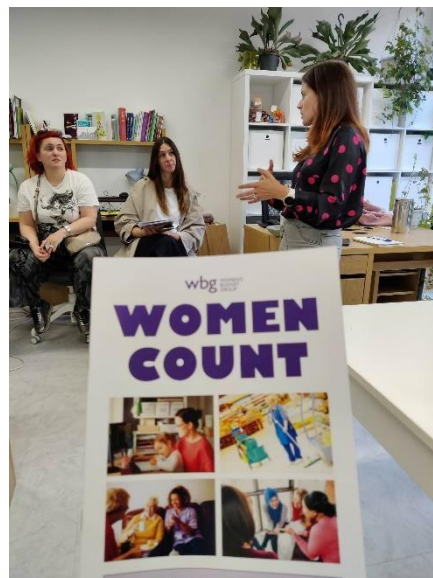
Studijska posjeta Londonu - Predstavnice udruge Domine te suradničkih organizacija CESI

Zagreb i SOS Rijeka boravile su u vremenu od 4. do 8. listopada u studijskoj posjeti Londonu, Velika Britanija. Udruga Domine, zajedno s predstavnicama SOS Rijeka – centar za nasilje i ljudska prava i CESI – Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje, se u studijskoj posjeti Londonu susrela s

predstavnicom Sigrid Rausing Tursta, predstavnicama Women's Budget Group i direktoricom organizacije Janet Veitch te s profesoricom Liz Kelly na London Metropolitan University. Fokus posjeta je bilo učenje o rodno osjetljivoj analizi proračuna, načinu prikupljanja i analize podataka te vođenju statistike vezanje za nasilje nad ženama.

Posjet je organiziran kao dio projekt *The cost of violence against women – methodology and tools for prevention and combating* financiranog od strane British Embassy Zagreb.

Edukacija stručnog tima Domina i SOS Rijeka za rad sa preživjelima traumom seksualno nasilje - U Splitu je, u prostorijama udruge Domine održana petodnevna terapijsko-edukacijska

radionica s ciljem unaprjeđenja rada sa ženama koje imaju iskustvo traume preživjelog seksualnog, ali i drugih oblika nasilja. Radionica je organizirana za stručnjakinje savjetovališta udruge Domine i SOS Rijeka. Radionicu su pripremile i vodile psihologinje i aktivistkinje Lepa Mladenović iz Beograda i Marijana Senjak iz Zagreba. Nastavak je ovo modula održanog u

listopadu 2021. godine u Kući Seka, u Splitskoj na otoku Braču.

Edukacija stručnog tima o posebnom skrbništvu - odvjetnica Vučković održala je za stručne suradnice i volonterke kriznog centra predavanje na temu posebnog skrbništva, a u cilju podizanja kapaciteta za rad s korisnicama savjetovališta udruge.

Radionica na temu suzbijanja trgovanja i iskustva Hrvatske tijekom posljednjih godina

- Predstavnice Domina sudjelovale su na trodnevnoj radionici u Kući Seka na Braču od 13. do 15. svibnja u organizaciji Ženske grupe Split.

Tema radionice bilo je suzbijanje trgovanja i iskustva Hrvatske tijekom posljednjih godina, a posebno u svjetlu migrantske krize i izloženosti žena i djevojaka iz Ukrajine trgovanju u svrhu seksualnog iskorištavanja. Na radionici su sudjelovale predstavnice desetak organizacija iz Hrvatske te je

iskorištena prigoda za održavanje redovnog sastanka Mreže PETRA, 14. svibnja. Također, organizatorice događaja susrele su se s Gradonačelnicom Supetra, Ivanom Marković.

Edukacije stručnog tima savjetovališta i partnera - Radionica je održana u lipnju na Braču, u Kući Seka. Pored članica Domina sudjelovale su i partnerice iz udruge Žene Kosovske doline. Radionica je organizirana u suradnji sa Ženskom grupom Split s kojom udruga razvija dugogodišnju suradnju. Bila je to prilika za razmjenu iskustava u radu sa socijalno ranjivim skupinama te o temama rodno uvjetovanog nasilja i dosljedne primjene Konvencije Vijeća Europe o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i u obitelji.

Supervizija stručnog tima savjetovališta - Superviziju grupe u travnju je vodila psihologinja Marijana Senjak iz Zagreba. Na superviziji su svoja iskustva iz direktnog rada s korisnicama pored članica stručnog tima Domina imale priliku podijeliti i članice stručnog tima iz SOS Rijeka. Supervizija je organizirana u suradnji sa Ženskom grupom Split, s kojom udruga Domine dugi niz godina surađuje kroz program direktne podrške za žene i žrtve nasilja u obitelji. Druga supervizija za članice stručnog tima savjetovališta udruge Domine i udruge Žene Kosovske doline održana u prosincu, a vodila ju je Dunja Bonacci Skenderović u prostorijama udruge Domine. Poseban naglasak bio je na nerazumijevanju podrške ženama žrtvama nasilja od strane sustava koji ne razumije koncept rodno uvjetovanog nasilja, ne priznaje ženu kao žrtvu nasilja i nasilja u obitelji, te je zbog ne postojanja standarda teško pratiti

samu pojavu nasilja. Potrebno je stoga još jako puno učiniti na međusektorskoj suradnji i olakšavanju samim žrtvama koje sustav još uvijek ne priznaje i ne štiti u punoj mjeri. Supervizija je provedena kao dio aktivnosti projekta „Savjetovalište kao sigurno mjesto za žene preživjele nasilje i obiteljsko nasilje“ koji je financijski podržalo Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike.

Pojedinačne edukacije članica tima Domina

- Mirjana Kučer u 2022. uspješno je završila regionalnom stipendijskom programu **Žene mir i sigurnost, organizacije Vital Voices**.
- Tea Bošnjak sudjelovala na online predavanju u organizaciji Udruge za podršku žrtvama i svjedocima na temu **specifičnosti podrške žrtvama zločina iz mržnje**. Predavanje je dio ciklusa predavanja tima Nacionalnog pozivnog centra za žrtve kaznenih djela i prekršaja
- Petra Sinovčić i Tea Bošnjak sudjelovale su, 1. i 2. lipnja na dvodnevnom treningu koji se bavio temom **pregovaranja u socijalnom dijalogu**. Trening je dio edukacija s ciljem jačanja tematske mreže Četvrta smjena – nevidljivi rad, a održan je online putem Zoom platforme. Trening je organizirala udruga B.a.B.e. Budi aktivna. Budi emancipiran s ciljem educiranja članica tematske mreže o tome kako razumjeti okvir funkcioniranje procesa kolektivnog pregovaranja, sadržaj kolektivnih ugovora i njihov utjecaj na radne odnose te kako razumjeti međuodnos javnih politika i kolektivnog pregovaranja te mogućnosti i ograničenja svih aktera u tom procesu.
- Mirjana Kučer sudjelovala je 29. rujna na poludnevnoj radionici u organizacije CEDRA-e Split. Radionica se bavila temom organizacije rada na daljinu. Radionicu **“Korištenje besplatnih online platformi za organizaciju rada na daljinu”** organizirala je splitska CEDRA .

Podržite nas!:

Svojom donacijom pomažete stvoriti sigurno mjesto za žene i djevojčice!!

9. prosinca započela je nova crowdfunding kampanja prikupljanja donacija za otvaranje kriznog centra te kampanja za prikupljanje sredstava za besplatnu pravnu, psihološku i drugu pomoć i podršku ženama koje su preživjele nasilje te koje su teško pogođene krizom Covid-19, a koje se svakodnevno obraćaju savjetovalištu udruge Domine.

Nova Crowdfunding kampanja Domina pokrenuta je na Global Giving platformi. Cilj nam je prikupiti 25 000 dolara za krizni centar. Istovremeno nastavljamo s prikupljanjem sredstava za podršku ženama pogođenim Covid krizom. Nakon što smo kroz proteklih godinu i po dana prikupile prvih 5 000 dolara, nastavljamo prikupljanje 1500 dolara.

Grad Split poznato je nema niti 10% traženih kapaciteta za siguran smještaj. Krizni centar u kojem bi žene dobile prvu pravnu i psihološku te svu drugu potrebnu pomoć i u kojem bi imale priliku promisliti o tome što žele poduzeti kako bi izašle iz nasilne situacije u kojoj su se našle bilo same ili sa svojom djecom u Hrvatskoj nije zaživio kao koncept. Posebno su ugrožene žene, žrtve seksualnog nasilja. Sredstva koja se za rad savjetovališta izdvajaju iz nacionalnog, županijskog i gradskog proračuna nedovoljna su. Zato je važno da ova kampanja uspije.

Podržite nas i uplatite donaciju na slijedećim poveznicama:

- [*COVID-19: help women victims of violence, Safe housing for women victims of violence*](#)
- [*Safe housing for women victims of violence*](#)

Donacije za rad kriznog centra također se se mogu uplatiti na IBAN: HR6223600001102900312, Zagrebačka banka s naznakom: „Donacije za savjetovalište za žene žrtve nasilja i žrtve obiteljskog nasilja“.

Pratite nas na:

Web:

www.domine.hr

Društvene mreže:

[Domine - organizacija za promicanje ženskih prava](#)

[Savjetovalište za žene žrtve nasilja i žrtve obiteljskog nasilja "Maja Čulić"](#)

[Twitter](#)

[Instagram](#)

[YouTube](#)

[TikTok](#)

